

SLUŽBENI VJESNIK MOSTARSKO - DUVANJSKE I TREBINJSKO - MRKANSKE
B I S K U P I J E

Mostar, 1984. godine, br. III/84.

S a d r ž a j:

BOŽICNA PORUKA BISKUPA ORDINARIJA

DOKUMENTI SVETE STOLICE

- Poruka Svetog Oca Ivana Oavla II za Svjetski dan mira.....59
- Poruka Svetog Oca Ivana Pavla za "Dan migranata" 1985.....60

BISKUPSKA KONFERENCIJA JUGOSLAVIJE

- Priopćenje za tisak B.K.J. 63
- Poruka hrvatskih biskupa nakon N.E.K.-a 64
- Sv. Metod - apostol i učitelj Slavena 67
- Dekret o proglašenju dopunskih odredaba B.K.J. 71
- Rekognicija od strane Svete Stolice 71
- Dopunske odredbe partikularnog prava koje je Biskupska konferencija Jugoslavije donijela uz opće norme Crkvenog zakonika 72

OKRUŽNICE BISKUPSKOG ORDINARIJATA MOSTAR

- Propćenje sa zasjedanja Komisije za Međugorje održanog u Mostaru 10. i 11.X. 1984. 76
- Svećeničko vijeće Mostarsko-duvanjske i Trebinjsko-mrkanske biskupije.....77
- Zapisnik I. zasjedanja Svećeničkog vijeća 78
- II. sjednica Svećeničkog vijeća - STATUT 79
- Dekret o osnivanju Katehetskog odbora biskupije 82
- Dekret o osnivanju Crkvenog sudišta biskupije 82
- Euharistijsko slavlje Božjeg naroda - neka upozorenja svećenicima 83
- Calendarium missarum pro iuventute et familia christiana - 1985. 84
- Izvještaji, godišnja statistika, prijepisi Matica, računi 84
- Neki dokumenti iz M e đ u g o r j a 85
- Apostolat molitve: Dopis Nacionalnog tajništva 95
Novi Statut A.M. 96

VIJESTI, DOGAĐAJI, KRONIKA, IN MEMORIAM ..... (97 - 101)

- "Crkva na kamenu" i katolička štampa 102

NOVI TELEFONSKI BROJEVI BISKUPSKOG ORDINARIJATA MOSTAR:

- Kancelarija Ordinarijata: (088) 55-475
- Ordinarij - direktno: (088) 32-989
- Generalni vikar-direktno: (088) 32-982

|||||

Izdaje: Biskupski ordinarijat Mostar
Mostarsko-duvanjske i Trebinjsko-mrkanske biskupije,
Šetalište JNA 18
88001 M o s t a r, p.p. 143 (088) - 55 - 473

za isključivu upotrebu svećenika navedenih biskupija
(čl. 15 Zakona o štampi).

Odgovara: Mons. Pavao Zanić, biskup mostarsko-duvanjski i
apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski

Umnoženo vlastitim strojem!

BOŽIĆNA PORUKA BISKUPA ORDINARIJA

Draga braćo svećenici, redovnici, redovnice, dragi Božji narode!

NA DOBRO VAM DOŠAO BOŽIĆ, SVETO POROĐENJE ISUSOVO!

Božić je blagdan mira i ljubavi. Zato je on uvijek suvremen i uvijek dobro došao. Umorno ljudsko srce i cijelo čovječanstvo žudi za mirom i ljubavlju. To su najveća dobra za svakoga čovjeka. Treba čovjeku i kruha i ruha, i rada i zdravlja, ali iznad svega mira i ljubavi. Zato nam Presveta Djevica nije rodila Kralja bogataša, vojvodu pred kojim strepi nebo i zemlja, nego Prečista Djevica i Majka rodi nam Kralja mira, Kralja neba i zemlje koji iz ljubavi prema nama dođe među nas da donese svijetu izmirenje neba i zemlje, Boga i ljudi. I ove godine ćemo slaviti Božić u kojem će čovječanstvo više manje imati svega osim mira i ljubavi. Napetost i naoružanje praćeno mržnjom među narodima i ljudima bacaju tešku i ružnu sliku na čovječanstvo pri koncu XX stoljeća.

Uđimo u duhu pobožno u betlehemsku špilju, naći ćemo Kralja mira gdje leži u jaslama kao nemoćno dijete iako je gospodar neba i zemlje. Naći ćemo prečistu Majku koja je rodila Kralja mira, koja ga je nama rodila, za nas gojila, koja će ga za naše spasenje pratiti do Kalvarije. Naći ćemo prečistog zaručnika Djevičina i Poočima Isusova koji će Isusa hraniti i braniti od svih Heroda... Slušat ćemo pjesmu anđela: Slava Bogu na visini a na zemlji mir ljudima dobre volje. E ako je takav pravi Božić, kako da ne bude i u našem srcu Božić mira i izmirenja s Bogom u sv. ispovijedi i jaslalice u srcu po sv. pričesti. Kad to uradimo onda imamo pravo čestitati Isusu njegov rodendan, Gospi što je postala Majka Bogočovjeka, Bogorodica, sv. Josipu što je čuvar najvećega blaga, Spasitelja svijeta.

U duhu mira i ljubavi, u duhu betlehemske štalice i anđeoske pjesme, braćo i sestre slavite ovaj sveti blagdan.

Vaš biskup

Mons. Pavao Žanić, biskup

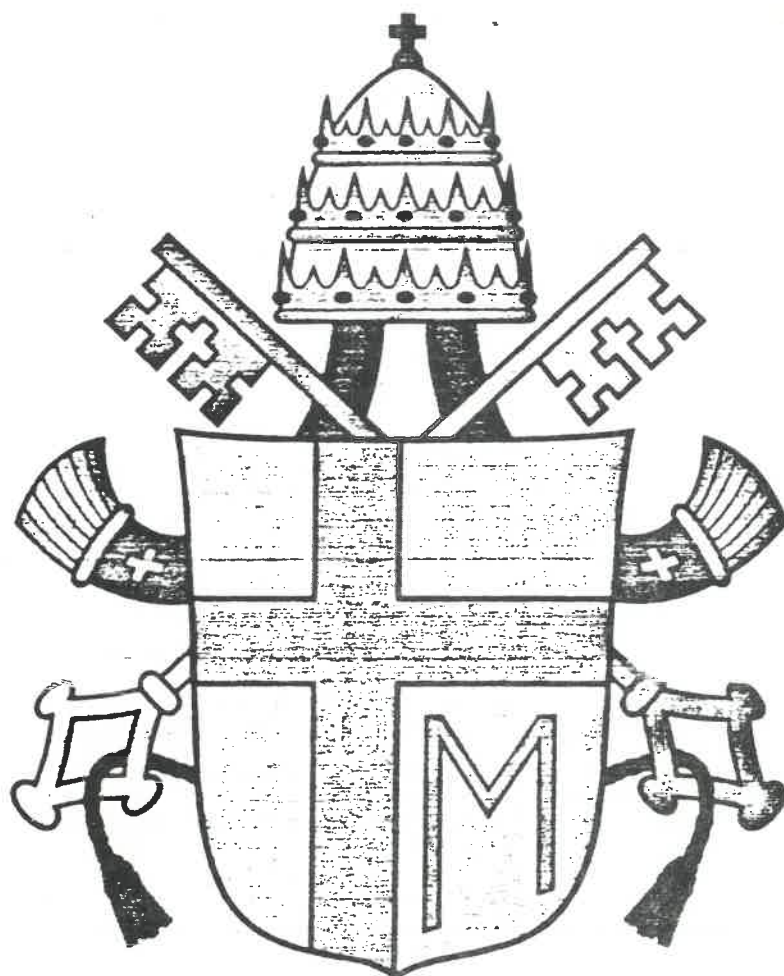
Čestitci se pridružuje i nadbiskup u miru

Mons. dr Petar Čule.

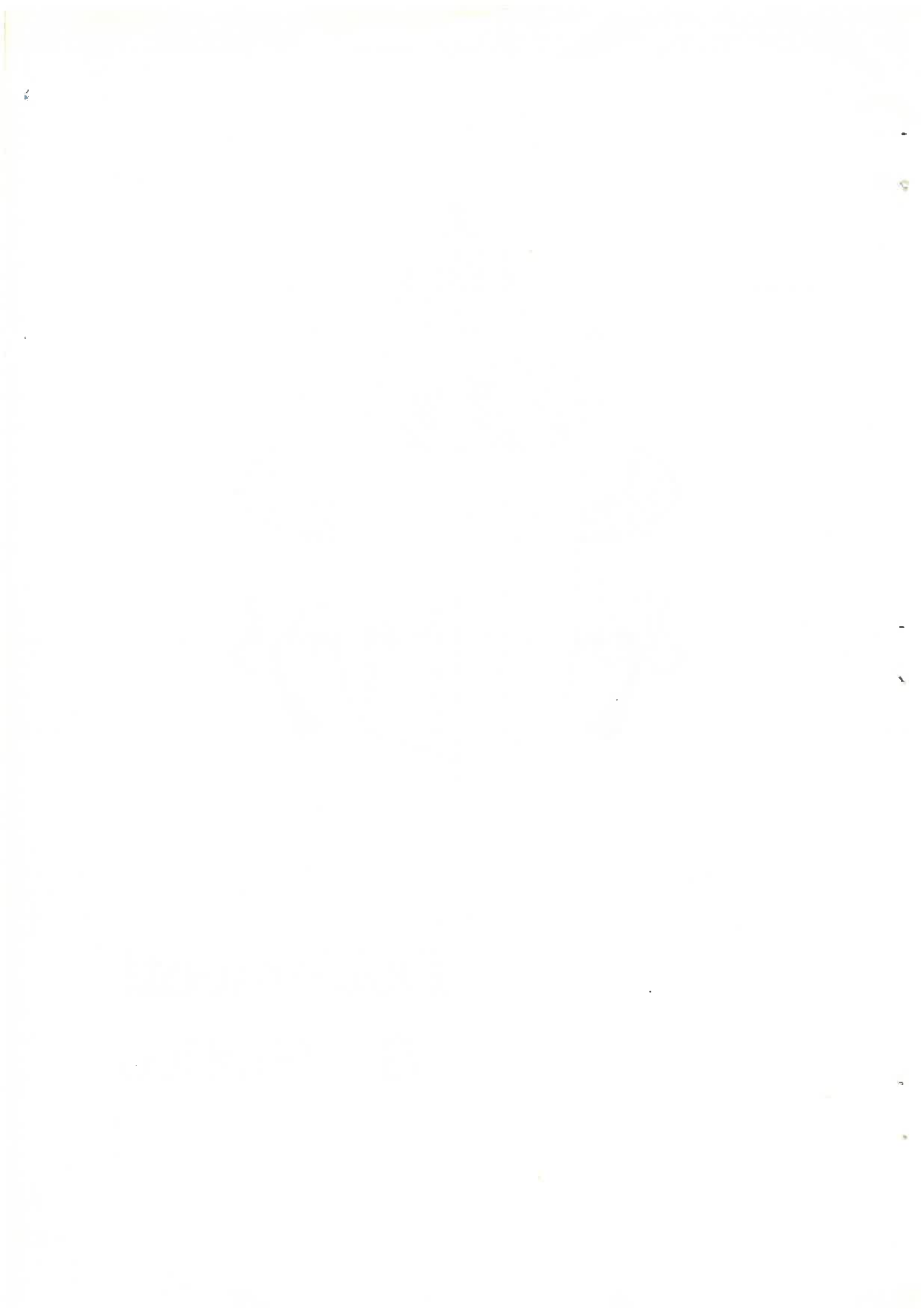
Prot. br.: 1386/84.

Mostar, 11. prosinca 1984.

Dokumenti Sv. Stolice

PORUKA SVETOG OCA IVANA PAVLA II ZA XVIII SVJETSKI DAN MIRA
(1. siječnja 1985. GODINE)

Sveti Otac Ivan Pavao II izabrao je za argumenat XVIII svjetskog dana mira temu "mladež i mir", koja će biti izražena geslom:

MIR I MLADI HODAJU ZAJEDNO

S tom se temom ne želi ni dati prednost mladima, kao ni isključiti ostale kategorije ljudi, budući da su svi na svijetu pozvani da budu nosioci i tvorci mira; mladi pak moraju sa svojim snagama, djelatnošću, velikodušnošću na poseban način ne samo olakšati put prema miru, već i ići tim putem.

Osim toga, dvije činjenice ili stvarne okolnosti čine aktuelnim izbor ove teme. Prva je crkvenog reda, i utemeljna je na velikim manifestacijama mladih, održanih u Rimu za vrijeme Svete Godine Otkupljenja, kao i za velikih manifestacija, održanih u raznim zemljama koje je posjetio Sveti Otac, a koje su se posvuda istakle posebnim osjećajem za mir. Druga je više međunarodne prirode: poznato je da su Ujedinjene Nacije godinu 1985., proglasile "Međunarodnom godinom mladih", s osvrtnom na temu "mira".

Tema, osim što je međunarodno aktualna, ponovno predlaže čitavu katehezu na koju se Papa često vraćao, tj. o potrebi da se mladi zalažu u izgradnji svijeta mira, ne samo na nivou partikularne Crkve, već i univerzalne Crkve.

Izaija prorok kaže: "Kako su ljupke.. noge glasonoše radosti koji oglašava mir"! (Iz 50,7).

Ako je ovo pravi izraz za sve tvorce mira, onda se on posebno odnosi na mlade. Dobro je naime poznata njihova vrijednost za razvoj sutrašnjice; zato su stari Rimljani nazivali mlade "rasadnikom države". Oni, zato jer su za veliku vrijednost bratstva, druženja i solidarnosti, odbacuju svaki oblik nepravde koji pomaže društveni mir.

Taj mladenački osjećaj za probleme mira i razoružanja jasno izražava izvjesno sraštanje u izrazu: "mir - mladež", ali i zahtjeva veliku odgovornost društva. Mladi su među prvima prisiljeni prihvatiti se oružja: u nekim se državama diktatorskog režima među prvima obučavaju i manipuliraju u korist sile i rata.

Da bi ih se usmjerilo putem mira, potrebno je da im društvo ukaže na ovaj njihov uzvišeni zadatak, koji je ujedno obaveza i program svijeta. Mir ima svoje korjene u "ljubavi, radosti, strpljivosti, blagosti, dobroti, vjernosti, krotkosti, uzdržljivosti" (Gal 5,22). Za zajednički hod prema miru i u miru, potrebno je da se odgoj mladih temelji na unutarnjem izučavanju ovih kreposti, na pravom oblikovanju u poštovanju drugih u smislu pravde u istini, u autentičnoj slobodi, u poštovanju života i institucija, u veličini opraštanja, u ljubavi prema miru, bez ikakve sjene paternalizma.

Da, mir i mladi idu zajedno, jer se bez mladeži ne može graditi mir. Ali mir traži odgovornost svih, a u prvom redu po savjesti zrelih ljudi. Bilo bi pogrešno govoriti o mladima i o njihovoj odgovornosti za mir, ne obazirući se na odrasle, jer je mladež uvijek u odnosu "dijela prema cjelini" te hoda s društvom koje mu pripada.

PORUKA SVETOG OCA IVANA PAVLA II ZA "DAN MIGRANATA" 1985. GOD.

Državno tajništvo
Br. 135502

Vatikan, 3. kolovoza 1984.

Gospodine Kardinale!

Sa velikim zanimanjem Sveti je Otac primio na znanje da se ove godine, povodom Dana migranata, stavlja na raspolaganje krajevnim Crkvama svijeta dramatični problem izbjeglica i tajnih naseljenika. Odabrana tema pruža pažnji čovječanstva takvu jednu situaciju koja, zbog svojih razmjera i dramatičnosti, nikoga ne može ostaviti ravnodušnim.

1. Iz nauke II. vatikanskog koncila proizlazi briga za takvu pastoralnu aktivnost koja će biti specijalizirana za one koji su ne samo zbog ekonomskih prilika, već i zbog socijalnih, političkih i religioznih razloga, iskorjenjeni iz svoje domovine, iz svoje zemlje, iz svoje socijalne, kulturne i crkvene sredine (v. CD, 18; GS, 84). Cijela je Crkva kasnije primila i proširila direktive Koncila, preko papinskih Dokumenata, o pastorizaciji ljudi u pokretu. Novi Kodeks kanonskog prava pretvorio je u crkvene zakone najvažnije direktive migracijskog pastoralala (v. 568).

U poruci Dana migranata, što su ga krajevne Crkve slavile 1979. god. Sveti je Otac naglasio da se u naše vrijeme "pojam migrant" tragično poistovjećuje s pojmom izbjeglice (Insegnamenti II, 2/1979./1309). Izbjeglice su oni koji su prisiljeni tražiti sklonište u stranoj zemlji, ostavljajući svoju zemlju i sve ono što im je najmilije.

Među mnogom braćom koja s nama dijele patnje ovozemaljskog života, izbjeglice se nalaze u posebno žalosnoj situaciji; da bi mogli preživjeti, oni ovise potpuno o drugim ljudima, stranim i nepoznatim, pa čak i s obzirom na najosnovnije životne potrebe: na kuću, odjeću, prihvata. I danas Isus živi u tisućama bjegunaca, ljudima bez obitelji, bez kuće; prognani Isus, napadani, isključeni, diskriminirani, bez kamena na koji bi glavu naslonio, prosjak; takav on kao da živi u milijunima izbjeglica, ljudi bez obitelji i bez doma.

2. Ovom porukom Sveti bi Otac htio privući posebnu pažnju Crkve na tragediju milijuna ljudi koji kao da sačinjavaju neku najnižu klasu među bjeguncima - kao neko u nevolju utonulo i bolno društvo - i stoga ne mogu a da ne budu posebno bliski Onome koji je rekao: "Dodite k meni svi vi umorni i opterećeni, i ja ću vas utješiti" (Mt 11,28). Oni su poznati kao nezakoniti migranti ili tajni iseljenici, i zbog te posebne situacije nedostaje im najosnovnija sigurnost, te često postaju predmetom najgoreg izrabljivanja.

Pozvati na dužno razumijevanje, na pomoć prema nezakonitim iseljenicima, u svjetlu kršćanskih principa pravde i ljubavi, očito ne znači osporavati ili povrijediti, na bilo koji način, pravo svake civilne uređene zajednice da zaštiti vlastiti teritorij, da zauzme odgovarajuće mjere kako bi nadgledala

vlastite nacionalne interese, da se bori protiv pritaje eventualnih kriminalaca, prevratnika javnog reda, rasturivača oružja i droge; ali ona treba i da vodi računa o ljudima, a naročito o mladima, o maloljetnicima, o djeci koja su u nemogućnosti da se brane, budući da su bez zakonitog nadzora i često ne poznaju jezika zemlje u koju su prisiljeni pribjeći, jer su ih natjerale prirodne nepogode, ratovi, osvajanje i genocidi: sve su to razlozi što ih Crkva, u svojoj materinskoj brizi, ne smije ignorirati.

Nije moguće zaboraviti ni to da u zemljama gdje vlada veliko siromaštvo ponekad nastaju pseudo-biroi rada koji približavaju mlade muškarce i žene, željne zaposlenja i budućnosti. Oni im omogućavaju na taj način, iako bez potrebnih legalnih dozvola da dođu do posla i da dospiju u zemlje gdje se trebaju smjestiti i pronaći bolju mogućnost življenja jer im vlastita zemlja to ne može priuštiti. Ali kad jednom stignu u zemlju kamo su se uputili, ove se izbjeglice suočavaju s poteškoćama i zaprekama koje nisu poznavali, ili što su im se predstavljale kao prilično lako premostive. To vodi do trajne ili produžene nezaposlenosti ili vrlo niskih zanimanja; postaju žrtve besavjesnih izrabljivača, pa ih okolnosti i prisiljavaju da potpisuju ugovore po kojima se dohodak snizuje u korist mešetara. Može se s pravom govoriti o novoj trgovini robova, koji su na žalost, izloženi čak i stalnoj opasnosti da padnu u vrtlog nemoralnosti i kriminala kao jedinog izlaza iz te očajne situacije.

3. Gorljivost, velikodušnost, poletna ljubav kršćanskih zajednica zacjelo će vas potaknuti na razmatranje, na brigu i na revnost prema tim izbjeglicama, da im se garantiraju barem njihova najosnovnija ljudska prava.

Zanemariti potrebe ove braće značilo bi povrijediti onu civilizaciju što je svijet postigao zahvaljujući također stalnoj evangelizaciji Crkve.

4. U prošlogodišnjoj poruci povodom Dana migranata, Sveti je Otac požalio ne samo činjeničnost, već i sam termin ksenofobija jer je on "stran biblijskoj i kršćanskoj terminologiji, u kojoj se naprotiv naglašava, u više navrata, upravo suprotno - 'filoksenija' (Insegnamenti, 6,2/1983./182).

Ponekad krajevne Crkve vide da su njihova nastojanja prema onima koji traže azil kako bi mogli barem preživjeti, gledana s neprijateljstvom ili odbačen; to se događa jer useljenici dolaze upravo na vrhuncu konjunkturalne krize, tako da zadaju problema radničkom svijetu i neizbježno postaju njegove prve žrtve: ako se tome još nadodaju i nacionalističke ili rasističke predrasude.

Crkva koja je vjerna Evangelju i društvenom nauku koji iz toga proizlazi, ne može dozvoliti da ekonomski, politički, ideološki i drugi razlozi budu važniji od ljudskog dostojanstva i njihovog zvanja djece istoga Oca (v. Mt 5,45).

U svom velikodušnom zauzimanju za ljudsko i kršćansko vrednovanje što je i do sada bilo od velike utjehe izbjeglicama i na primjer svima drugima, krajevne će Crkve nastojati i u buduće pomoći svako djelovanje koje ide u pravcu razbijanja svake osamljenosti kod izbjeglica i ponovno ujedinjavanju obitelji.

Neka se organiziraju sve potrebne mjere za brzo dobivanje pomoći. Neka ih se ohrabri u nadi i u povjerenju u same sebe: "Naš svijet... treba vas i vaš doprinos - rekao je Sveti Otac izbjeglicama u Phant Nikhomu prilikom svog apostolskog putovanja u Tajland. Iskoristite svaku priliku koja vam se ukazuje

da naučite neki jezik i usavršite neku specijalizaciju tako da se lakše možete prilagoditi društvu nacije koja će vam otvoriti vrata i koju ćete vi obogatiti svojom prisutnošću." (v. L'osservatore Romano, 12. svibnja 1984., str. 1).

To su problemi s kojima se kršćanske zajednice moraju suočavati, sa svojom specifičnom senzibilnošću. Svetom Ocu posebno je na srcu da te zajednice i dalje potiču braću i sestre, sve ljude dobre volje, a posebno odgovorne za određene sektore socijalnog i civilnog života, na jedno izravno natezanje i na tom području, na pravilnu distribuciju prirodnih i tehničkih dobara kao i napretka. Neka budu ustrajni u ulozi "glasnika onih koji nemaju glasa", tako da u sadašnjoj povijesnoj situaciji ljudske mobilnosti, i pred teškim problemom što ga Dan migranata osvještuje, Isusova poruka bude poticaj za ostvarivanje volje i bratskijeg društvenog napretka.

S tim povjerenjem i s tim poticajima, Sveti Otac, u živom sudjelovanju kod ljudskih i kršćanskih podhvata pojedinih Crkava u korist izbjeglica i trajnih useljenika, zaziva Božju utjehu i nagradu, te od srca podjeljuje svoj apostolski blagoslov.

Rado koristim ovu priliku da Vam izrazim svoje poštovanje.

Vašoj uzoritosti
odani u Gospodinu

A. Kard. Casaroli, v.r.

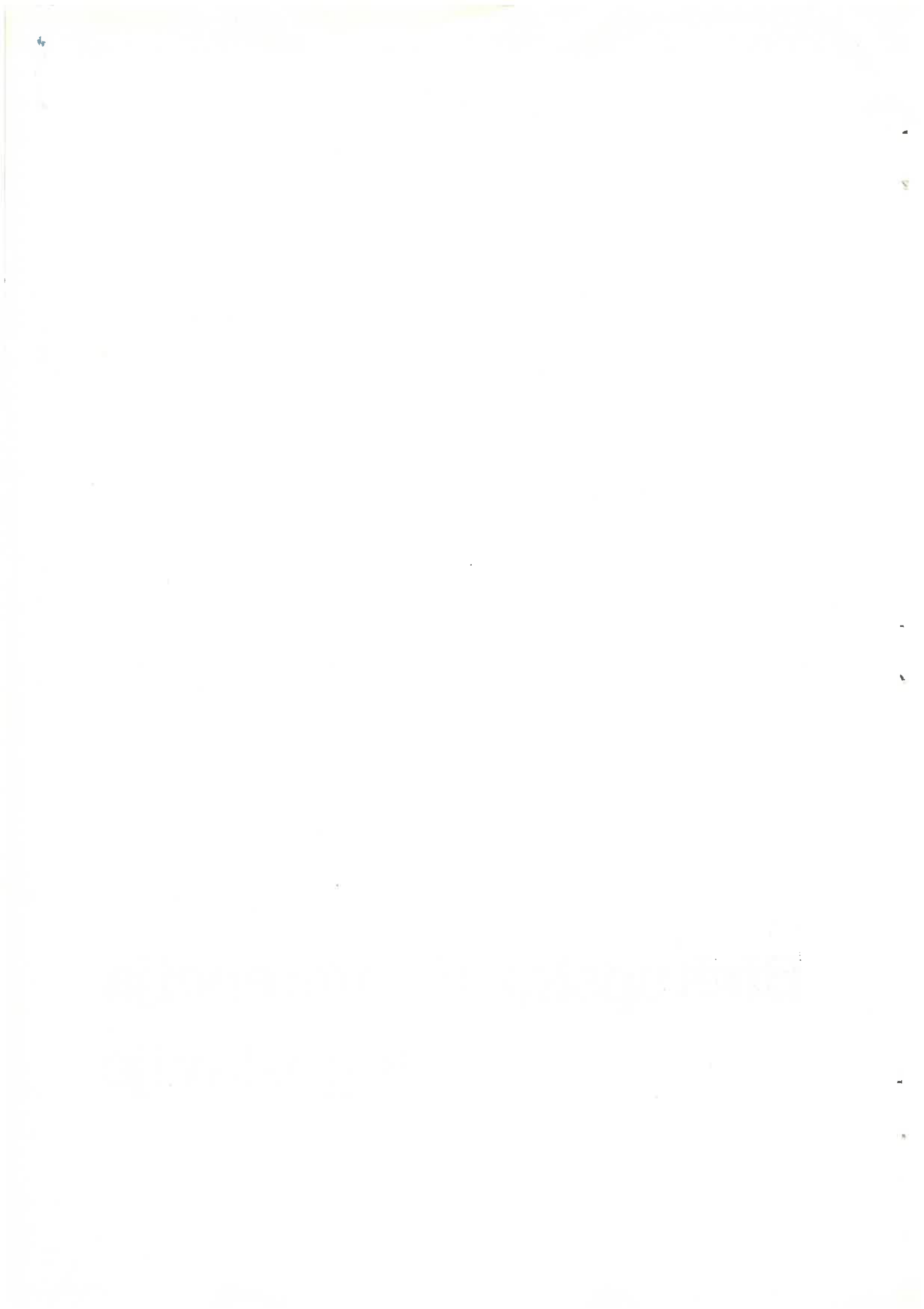

Prije zaključenja našeg Službenog vjesnika primili smo od Vijeća BKJ za hrvatsku migraciju Poruku za iseljenički dan sa prigodnim plakatom. Sve ove materijale prilažemo uz naš Službeni vjesnik sa željom da sve što bolje posluži za pripremu liturgije Iseljeničkog dana, koju ćete slaviti sa Vašim župljanima od kojih se mnogi nalaze na radu u inozemstvu, a bit će za Božićne blagdane kod svojih obitelji

Neka sve posluži na slavu Božju i spas neumrlih duša!

NAPOMENA: Ordinarijatu u Mostaru krajem godine dostavlja Centralni Matični ured iz Münchena izvještaje o krštenima, krizmanima, vjenčanim i otpalima od vjere, koje Ordinarijat prosljeđuje župnim uredima kojih se to tiče. Najbolniji su otpadi od vjere - istupi iz Crkve. Napominjemo pastoralnom svećenstvu da bi bilo zgodno i potrebno progovoriti vjernicima o ovome problemu za Božićne blagdane, posebno o posljedicama takvog čina. Svećenici imajte ovo u vidu!

**Biskupska Konferencija
Jugoslavije**

PRIOPĆENJE ZA TISAK B.K.J.

Ovogodišnji redoviti jesenji sabor Biskupske konferencije Jugoslavije održan je u Zagrebu od 9-12. listopada.

Jedna od središnjih točaka ovog biskupskog zasjedanja bila je izrada odredbi partikularnog prava naše domaće Crkve u skladu s kanonima novog Crkvenog zakonika (Kodeksa kanonskog prava) koji je stupio na snagu godine 1983. Spomenute odredbe naših biskupa odnose se na život i djelovanje svećenika i drugih crkvenih službenika, na disciplinu i dijeljenje nekih sakramenata, na slavljenje zapovijednih blagdana i na druga područja života katolika te na razne vidove djelovanja crkvenih ustanova. Naši su biskupi donijeli ove zakonske odredbe nakon pažljivog proučavanja i savjetovanja s odgovarajućim stručnjacima, imajući pred očima vlastite prilike u kojima se odvija život katoličkih vjernika u našoj zemlji. Donesene odredbe partikularnog prava naše Crkve, nakon odobrenja sa strane Svete Stolice, trebaju stupiti na snagu najkasnije o Novoj Godini 1985.

U želji da se dostojno proslavi 1100-obljetnica smrti sv. Metoda (885-1985), koji je s bratom Ćirilom apostol slavenskih naroda, naši su biskupi izradili prigodnu poslanicu o značenju tih velikana za naše suvremenike i posebno za današnje kršćanske vjernike. Biskupi žele osim toga da se ovaj važni jubilej obilježi tijekom iduće godine 1985. odgovarajućim inicijativama i proslavama u svim našim biskupijama, a zajedničku središnju proslavu oni će održati u Đakovu 4. i 5. srpnja.

Kako se godina 1985. proslavlja u Evropi kao "Godina glazbe", naši biskupi žele da se ona prikladno obilježi i u našim vjerskim zajednicama. Vrednujući ulogu i dostignuća crkvenih zborova, oni žele posebno ohrabriti rad na primicanju pravog liturgijskog crkvenog pjevanja.

Predsjednici vijeća i drugih radnih tijela BKJ izvijestili su biskupe o svome djelovanju na raznim područjima crkvenoga života. Budući da je svim radnim tijelima BKJ ove jeseni istekao petogodišnji mandat, predsjednicima i najvećem dijelu članova tih tijela obnovljen je mandat. Biskupi su, osim toga, odlučili da će na čelu svakog vijeća BK unaprijed biti samo jedan biskup, kao njegov predsjednik; on će biti delegat sabora BKJ za područje kojemu se posvećuje dotično vijeće.

Biskupi su razmotrili razvoj zbivanja u Međugorju u Hercegovini. Ocjena o značenju tamošnjih događaja moći će se donijeti nakon temeljitih i stručnih ispitivanja, i to isključivo sa strane nadležnih crkvenih vlasti. Stoga se ne mogu organizirati službena hodočašća u Međugorje; ne može se prejudicirati o tome sud onih koji su odgovorni za život Crkve.

Biskupi sa hrvatskog govornog područja razmotrili su nedavnu veliku proslavu nacionalnog euharistijskog kongresa u Zagrebu i Mariji Bistrici 8. i 9. prošloga rujna, te su s tim u vezi uputili svoju poruku katoličkim vjernicima.

Hrvatski su biskupi razmotrili zbivanja među hrvatskim katoličkim vjernicima u Kanadi. Oni su dobili uvjerenja da niti Provincija herc. franjevac sa sjedištem u Mostaru niti Kustodija sv. Obitelji sa sjedištem u Chichagu ne stoje iza "Hrvatskog društvenog kulturnog centra" u Norvalu u Kanadi, koji vodi iz Reda isključeni nekadašnji franjevac i u kojem se vrše vjerski obredi bez odobrenja mjesnog biskupa.

U Zagrebu 12. listopada 1984.

TAJNISTVO BKJ

PORUKA HRVATSKIH BISKUPA NAKON N.E.K.-a

"POBOŽNO, PONOSNO I RADOSNO"

Dragi vjernici!

Slavlje Nacionalnog euharistijskog kongresa Crkve u Hrvata završeno je svečano i radosno u Zagrebu i Mariji Bistrici 8. i 9. rujna o.g. Mi hrvatski biskupi smatramo svojom osobitom dužnošću da izrazimo svoju zahvalnost najprije Svemogućem Bogu Ocu svjetlila, od kojega dolazi svaki dobar dar i savršeni poklon (usp. Jak 1,17).

Nepregledno mnoštvo Božjega naroda iz svih krajeva naše domovine okupljeno oko Isusa Krista Euharistijskog u našem nacionalnom marijanskom svetištu u Mariji Bistrici, sabrano je bilo Duhom Svetim koji potiče srca i rasvjetljuje duše. Radost je prožela sve prisutne hodočasnike, od najmladih do najstarijih. Od malene djece do nas biskupa. Toga svečanog dana svi smo proživljavali u duši radost kakvu je prorok navijestio starozavjetnom Božjem narodu: "Kliči od radosti, kćeri sionska, viči od veselja, Izraele! Veseli se i raduj se iz sveg srca, kćeri jeruzalemska!... Ne boj se, Sione!... Gospodin, Bog tvoj, u sredini je tvojoj, silni Spasitelj! On će se radovati tebi pun veselja, obnovit će ti svoju ljubav, klikat će nad tobom radosno kao u dan svečani!" (Sef 3,14-18). Bila je to radost u Duhu Svetom.

Tako smo završili naš veliki jubilej TRINAEST STOLJEĆA KRŠĆANSTVA U HRVATA pobožno, ponosno i radosno.

Za taj milosrdni dar i milosni događaj, koji je ostao nezaboravno upisan u srcima stotina tisuća vjernika i koji će biti neizbrisivo upisan u trinaest stoljetnu povijest Crkve u hrvatskom narodu, neka u svima nama živi trajno zahvalnost Presvetom Trojstvu.

Dok ostajemo trajno zahvalni dobrom Bogu, zahvaljujemo i ljudima: braći svećenicima, redovnicima, redovnicama, svim vjernicima koji su kongres pripremali, za njegov uspjeh molili i u njem pobožno sudjelovali.

Topla hvala svim redovničkim zajednicama i obiteljima koje su primile pod svoj krov hodočasnike evandeoskom pobožnošću kao Isusa. Zahvalno priznanje izražavamo hodočasniciima pješacima koji su izbliza i daleka, pokornički raspoloženi, hodočastili na Kongres.

Zahvaljujemo svim ljudima dobre volje koji su omogućili i pomogli da se to sveto slavlje odvija dostojno, u miru i zadovoljstvu. Zahvaljujemo posebno svim članovima Središnjeg odbora, kojemu je predsjedao nadbiskup riječko-senjski i metropolita Josip Pavlišić.

Srdačno zahvaljujemo također misionarima, njihovim suradnicima i suradnicama te hrvatskim vjernicima u inozemstvu za njihov duhovni i materijalni prinos za uspjeh Kongresa.

Srdačno hvala katoličkoj braći i sestrama drugih naroda koji su se uključili u naše slavlje sa svojim pastirima i svećenicima.

Također posebna hvala predstavnicima Srpske Pravoslavne Crkve te predstavnicima drugih kršćanskih zajednica kao i predstavnicima Islamske vjerske zajednice, koji su svojim prisustvom uzveličali naše euharistijsko slavlje.

Ponovno izričemo našu posebnu zahvalnost u ime cijele Crkve u Hrvata Svetom Ocu Ivanu Pavlu II koji nam je uputio tako važnu i sadržajnu Poruku i svog osobnog izaslanika njegovu uzoritost kardinala Franza Königa. Srdačna hvala i Legatu Svetog Oca za njegovu prisutnost i srdačnu ljubav kojom je predvodio euharistijski kongres.

Od srca zahvaljujemo također i stranim kardinalima, nadbiskupima, biskupima, svećenicima i vjernicima koji su svojom prisutnošću svjedočili naše katoličko zajedništvo i bratsku ljubav.

Raspoloženje zahvalnosti i radosti neka učvrsti u svima nama i spasonosne odluke na koje nas trajno potiče slavlje našeg Nacionalnog euharistijskog kongresa. Nastavimo molitvu da se duhovni plodovi Kongresa događaju u svakoj savjesti: u savjesti djece i mladih, u savjesti očeva i majki, u savjesti naših svećenika, redovnika i redovnica. Ti duhovni plodovi su čista vjera, nepokolebiva nada, velikodušna ljubav, nepomučeno zajedništvo svih udova Crkve, dostojan život našeg krsnog zavjeta u svakom zvanju i u svim prilikama života.

Stoga i nadalje preporučamo patnjama bolesnika i svih nevoljnika te molitvi cijele naše Crkve, našu sadašnjost i našu budućnost, da se u nama i među nama uistinu događa Kraljevstvo Božje, koje je plod smrti i uskrsnuća Gospodina našega Isusa Krista, koji je u Euharistiji nekrvna žrtva, nebeska gozba i živa prisutnost za život svijeta.

Još smo u Ninu odlučili da će svaka hrvatska katolička obitelj dnevno zajednički moliti i nedjeljom i blagdanom slaviti Misu. Tu smo odluku svečano na Kongresu potvrdili. Bez Isusa Krista nema spasenja. "Nema uistinu, pod nebom drugog imena dana ljudima po kojemu se možemo spasiti!" (Dj 4,12).

Kongres nas trajno poziva da djecu odgajamo u vjeri, da mlade oduševljavamo za Isusa Krista, jer On je jedini Put, Istina i Život (usp. Iv 14,6).

Kongres nas trajno poziva da se u našim obiteljima produbi i učvrsti svijest o dostojanstvu kršćanskog braka, o svetom pozivu očinstva i majčinstva, o vjernoj i neopozivoj ljubavi koja povezuje osobe u Otkupljenjem posvećeno zajedništvo.

Molitveni i sakramentalni život obitelji liječiti će cijeli narod od mnogobrojnih i teških grijeha kojima su opterećene tolike savjesti. Okupljeni oko Isusa Krista, sakramentom pomirenja oslobođeni od grijeha. Pričešću jačani za novi život, naučit ćemo dostojno poštivati sveto Božje Ime, naučit ćemo radosno slaviti dan Gospodnji, naučit ćemo poštivati život nerođenih, naučit ćemo poštivati dostojanstvo obiteljskog života.

Potičemo svu braću svećenike, redovnike i redovnice, koji su tako oduševljeno sudjelovali na Kongresu da kongresna radost trajno u njima podržava raspoloženje i odlučnost da budu istiniti svjedoci za Isusa Krista i njegovu Crkvu vjernim i svetim životom.

Euharistija je božanski sakrament zajedništva čovjeka s Bogom i čovjeka s čovjekom. Stoga ćemo u njoj iscrpiti snagu za slogu i mir, međusobno poštivanje, za pravu kršćansku ljubav prema Bogu i prema ljudima.

Kongres neka bude trajno događanje obraćenja, promjene života, kojom se uprisutnjuje Kraljevstvo Božje u osobi, obiteljski i javni život. Tako kongres traje i dalje i neka bude prisutan u svim pastoralnim pothvatima.

Slijedeće godine slavi se Godina mladih u cijelom svijetu. Nastojat ćemo poduzeti sve što je u našoj moći da se mladi vernici što više prodube u svojoj vjeri i okupe na posebna hodočašća u svim svetištima Majke Božje za susrete koji će, uz euharistijsko slavlje, biti ispunjeni primjernim sadržajima kako bi vjera mladih doista postala svjetlo njihova života.

Ovdje spominjemo da u godini 1985. pada jubilej sv. Metoda, 1100-obljetnica njegove svete smrti 6. travnja 885. pa se sjećamo da je u jednom dijelu Hrvatske euharistija bila gotovo kroz cijelu našu povijest slavljena na narodnom jeziku zaslugom slavenskih apostola sv. Ćirila i Metoda. O njima ćemo vam, dragi vjernici, progovoriti posebnim pismom, ali je dobro da već sada upozorimo na tu veliku baštinu i naše mlade.

Slijedeće godine želimo također posvetiti osobitu brigu i pažnju bolesnicima i invalidima te bolničkom i kućnom osoblju koje poslučuje bolesnu i nemoćnu braću i sestre. Stoga smatramo potrebnim priopćiti našoj vjerničkoj javnosti da se za te vjernike upriliče i euharistijski kongresi u našim svetištima Majke Božje. To ima neobično važnu poruku ne samo ljubavi i pažnje prema nemoćnima nego se želi također produbiti kršćansko razumijevanje trpljenja prema enciklici Svetog Oca Ivana Pavla II "Spasonosno trpljenje".

Ti kongresi, među kojima će poseban naglasak biti na euharistijskom kongresu za bolesnike u Mariji Bistrici, bit će poticaj i zdravima na djelotvorniju ljubav prema potrebnima.

Svim tim prijedlozima želimo, dragi vjernici, održati u našoj Crkvi živo i djelotvorno sjećanje na Nacionalni euharistijski kongres i ući u četrnaesto stoljeće našeg kršćanstva sa stvarnim odlukama koje trebaju mijenjati naš život.

Sve nove pastoralne pothvate povjeravamo ponovno osobitom zagovoru i zaštiti Presvete Bogorodice i Majke. Njezinu Bezgrešnom Srcu svečano smo povjerili Crkvu i cijeli naš narod. Neka se i to predanje i ta posveta ostvaruje u svakom srcu, u životu svakog od nas.

"DOĐI, GOSPODINE ISUSE!" neka bude trajna naša molitva. "Njemu koji nas ljubi, koji nas krvlju svojom otkupi od naših grijeha te nas učini kraljevstvom, svećenicima Bogu i Ocu svojem: Njemu slava i vlast u sve vijeke vjekova! Amen!" (Otk 1,5-6).

Na sve vas, u ljubavi Gospodina našega Isusa Krista, po zagovoru Presvete Bogorodice, zazivamo zagovor Presvetog Trojstva: u ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.

U Zagrebu, 12. listopada 1984.

VASI BISKUPI

SVETI METOD - APOSTOL I UČITELJ SLAVENA

Poslanica biskupa Jugoslavije prigodom 1100-obljjetnice njegove smrti (885-1985.)

Dragi i poštovani vjernici!

6. travnja (aprila) slijedeće godine slavimo 1100-tu obljetnicu sv. Metoda, prvoga nadbiskupa kod Slavena koji je vršio bogoslužje na narodnom jeziku.

"Bog, koji hoće da se svaki čovjek spasi i dode k razumu istine, jezika radi našega, u dobri čin podiže nam učitelja blaženog Metoda, koji svima bijaše sve da bi sve pridobio" (usp. 1 Kor 9,22).

Tim riječima, iza svečanog uvoda, počinje "žitijske Metodijske", najstariji njegov životopis; tako želimo svoju prigodnu poslanicu početi i mi, slaveći njegov rijetko visoki jubilej. Sveti Metod umro je na Veliki Utorak 6. travnja (aprila) 885, tako da se u Velikom Tjednu 1985. navršava 11 stoljeća od njegova preminuća.

On i brat mu sv. Ćiril - Konstantin dodoše godine 863. među Slavene te im u razumljivu, za Slavene materinskom, jeziku donesoše evangeosku radosnu vijest o Kristovu otkupljenju. S Metodovom smrću kao da je djelo dvojice apostola zbog protivničkih nasilja propalo. No, Ćirilovi i Metodovi učenici, koji nadoše utočište u Bugarskoj i Makedoniji, a vrlo vjerovjatno i u Primorskoj Hrvatskoj, očuvali su njihovu misao i djelo koje se kasnije raširilo i po prostranim Ruskim zemljama.

Poslije više stoljeća suženog štovanja i poznavanja, ili čak zaborava, sveta braća zasjala su novim sjajem u prošlom stoljeću. Zato su zaslužni i neki naši ljudi. Sluga Božji Anton Martin Slomšek, biskup lavantinski, mariborski (1862.), u svrhu molitve i rada za sjedinjenje kršćana ustanovio je "Bratovštinu sv. Ćirila i Metoda", koja se znatno proširila po Sloveniji, Hrvatskoj, Češkoj, Moravskoj, Slovačkoj i drugim zemljama. Među Hrvatima štovanje su im osobito širili zagrebački nadbiskup Juraj kard. Haulik (umro 1869.) i biskup dakovačko-srijemski Josip Juraj Strossmayer (umro 1905.). Kad je osnovana hrvatsko-slavonska crkvena pokrajina (1852.), zaštitnicima su joj postali sv. Ćiril i Metod; oni su također glavni zaštitnici ljubljanske i beogradske nadbiskupije, i drugotni zaštitnici mariborsko-lavantinske biskupije. Pošto je papa Lav XIII uvrstio blagdan svete braće u kalendar sveopće Crkve 1880), pošto im je Drugi vatikanski sabor (1962-1965) na neki način potvrdio zauzimanje za narodni jezik u bogoslužju, potpuno priznanje svom genijalnom djelu sveta su Braća dobila u naše vrijeme, kad ih je prvi slavenski papa Ivan Pavao II krajem godine 1980. proglasio suzaštitnicima Evrope, uz glavnog zaštitnika sv. Benedikta.

Sto je to u njihovu djelu i misli tako veliko da je preživjelo stoljeća, a ulazi u naše vrijeme i da živo govori i čovjeku današnjice?

Oni su bili Grci, rodом iz Soluna. Još od mladosti vladali su slavenskim jezikom. U Bizantu su primili vrhovnu izobrazbu svojega vremena. Konstantin-Ciril postao je profesor na visokoj školi te se mudrošću toliko odlikovao da je dobio naslov "filozofa". Stariji mu brat Metod postao je najprije "arhont", tj. carski upravitelj, pokrajine koju su nastavali Slaveni. Dostokora je pobjegao od "životnih smutnja" i stupio u samostan. Kao izvanredno sposobni stručnjaci sveta su Braća sudjelovala u važnim kulturnim i vjerskim poslanstvima kod muslimana u Mezopotamiji i kod Hazara na Krimu i sjevernom Kavkazu.

Na molbu velikomoravskog kneza Rastislava bizantski ih je car Mihajlo III poslao među Slavene da im na slavenskom jeziku navješćuju Evandelje. Uz silan duhovni napor sveta su Braća Slavenima oblikovala kršćansku književnu kulturu na vlastitom pismu glagoljici i uvela narodni jezik u bogoslužje.

Oni su svojim djelom na poseban način povezali kršćanski Istok i Zapad. Sveti Ćiril-Konstantin umro je već godine 869. u Rimu, gdje je od pape Hadrijana II. bio postigao potvrdu slavenskog bogoslužja. Metod je ondje dobio naslov "nadbiskupa Sirmiuma", starog - tada razrušenog - grada u Srijemu, današnje Srijemske Mitrovice, te se k Slavenima vratio kao papinski legat da nastavi započeto djelo. Protivnici slavenske samostalnosti držali su ga u zatvoru u Njemačkoj dvije i po godine. Za njegovo se djelo zauzeo panonski (slovenski) knez Kocelj. Kad su Metoda na papino posredovanje pustili iz zatvora, on je u Moravskoj, voljen od naroda neumorno radio, branio slavensko bogoslužje i u obranu svoga vjersko-kulturnog djela ponovno putovao u Rim i Carigrad. S najviše je i crkvene i državne strane dobio priznanje za ispravnost svoga djela.

Pišući vam o 1100-obljetnici smrti sv. Metoda, mi, vaši biskupi, koji na ovom tlu nastavljamo njegovu apostolsku, učiteljsku i pastirsku službu, želimo vas iz bogate riznice svete Braće upozoriti na dvije-tri misli koje su aktualne i za čovjeka današnjice.

Prva je misao o veličini i dostojanstvu čovjeka u svjetlu Spasenja što ga sa Svetim Duhom Krist ostvaruje u Crkvi. Sveta su Braća visoko cijenila "pradjedovske časti" koje je naš zajednički praotac Adam bio uživao prije pada u grijeh. Kad su Hazari pitali Konstantina-Ćirila kakav mu je rod i dostojanstvo, on je ponosno odgovorio: "Ja sam Adamov praukun". "Pradjedovske časti" obnovio nam je i umnožio Krist svojom smrću i uskrsnućem. On hoće da ih posreduje svim ljudima svih vremena. Tu Božju ponudu spasenja sv. su Ćiril i Metod posredovali našim slavenskim precima sa željom da ih kulturno i duhovno dignu te im omoguće da kao posebna zajednica izabranog naroda "Novog Saveza" stupe u krug kulturnih naroda tadanje Evrope. Njihovo požrtvovno djelovanje pokazuje kako su visoko cijenili njegovo dostojanstvo i slobodu kad su htjeli da - onda preziranjem "barbarske" - Slavene dignu kao slobodne i kršćanskom kulturom oplemenjene ljude na dostojanstvo izabranog naroda Božjega. To je njihovo djelo utkano u današnju evropsku civilizaciju, koja ima svoje duhovno korijenje u kršćanstvu. Zato je dostojno i pravedno slaviti ih kao utemeljitelje slavenske i sveevropske kršćanstvom prožete kulture, koja je također temeljna vrijednost naših naroda.

U današnjem materijaliziranom svijetu što ga preplavljuje potrošačko vrednovanje, u kojemu se širi otpad od Boga te se s prezirom odbacuje Božja ponuda otkupljenja, mi kršćani, kao

baštinici epohalnog djela sv. Ćirila i Metoda, moramo cijeliti duhovne vrednote kršćanske kulture i dostojanstvo čovjeka, koji je pozvan na "pradjedovske časti" otkupljenja. Tako ćemo biti nosioci velike nade u budućnost za našu Crkvu, za naše narode i za svakoga čovjeka.

Druga značajna misao svete Braće jest misao povezivanja različitih kršćanskih naroda, ili ideal kršćanskog jedinstva, koje je kvasac jedinstva čitavoga ljudskog roda. Sveti Ćiril i Metod rodом su bili s kršćanskog Istoka, a djelovali su kod onih Slavena koji su pripadali upravnom području Zapada. U tom apostolskom djelovanju spretno su spajali istočne i zapadne kršćanske elemente kojima su htjeli obogatiti staru slavensku kulturu preko djelomično samostalne Crkve kod Slavena - a povezane s Rimom i Bizantom - željeli su ostvariti most koji bi spajao Istok i Zapad, narode tadašnje Evrope kao ravnopravne sudionike pri ostvarivanju Božjega kraljevstva kod ljudi. Svojim uvjerenjem o jedinstvu kršćanskoga svijeta u širokoj raznolikosti u jedinstvu, koje priznaje drugima pravo na drukčiji način postojanja, oni su učitelji i našem vremenu.

Danas kad smo mi ljudi - unatoč tehničkom napretku koji omogućuje veću povezanost cijeloga čovječanstva - tako žalosno razjedinjeni na Istok i Zapad, na razvijeni Sjever i nerazvijeni Jug, kad ima toliko neprijateljstava između naroda i pojedinaca, neka nas sv. Ćiril i Metod potiču na jedinstvo, neka kršćani i kršćanske Crkve - nažalost, međusobno još razjedinjene - rastu u jedinstvu i tako pokažu da je s Božjom pomoći moguće prevladati i duboke sukobe između ljudi.

To je naročito važno u našem jugoslavenskom prostoru koji s pravom možemo nazvati "Evropa u malom". Tu se - sve od rimskih vremena pa ovamo - dotiču Istok i Zapad - te i danas ovdje postoji velika kulturna, narodnosna i vjerska različnost. Zato mi kršćani na ovom prostoru imamo posebno poslanje, a to je: nastojati oko jedinstva u različnosti. Već je napokon vrijeme da nadidemo i nadvladamo sukobe i napetosti iz prošlosti; da okrenemo novu, ljepšu stranicu povijesti; da jedni drugima od srca oprostimo sve što već imamo oprostiti; da i drugima priznamo i poštujemo pravo na drukčiji način postojanja, te da se međusobno stanemo ljubiti kao braća i sestre jednoga Božjeg naroda i jedne Kristove Crkve. Tako ćemo usred razdvojenoga svijeta biti Božji Hram jedinstva i ljubavi svim ljudima dobre volje.

Treća vrednota koja blista u baštini sv. Ćirila i Metoda jest njihov istančan osjećaj za priznanje i kulturu svakog naroda. To je osobito jasno iz njihova odvažna i nadahnuta pristupa problemu slavenskoga književnog jezika, trud oko stvaranja prvih knjiga na tom jeziku i pokretanje javne prosvjete. To je išlo ukorak s borbom za afirmaciju dotad manje priznatih ili uopće nepriznatih slavenskih naroda na svjetskoj sceni; bili su preteče borbe protiv diskriminacije ljudi i naroda. i u tom pogledu djeluju kao proroci novijih vremena.

Za potvrdu evo zgođe iz Žitija sv. Ćirila. Idući iz Moravske u Rim Braća s učenicima svratiše Kocelju, slavenskom knezu na Blatnom jezeru. Ovaj ih primi srdačno, zavolje slavenske knjige, potrudi se naučiti ih, te im preda pedeset učenika da ih poduče; na oproštaju htjede ih nagraditi zlatom, srebrom i drugim dragocjenostima, ali učitelj ne uze ništa, zadovoljan što je evandeosku poruku položio ljudima u srce i bez plaće;

jedino što zatraži bijaše da knez oslobodi devet stotina zarobljenika (Zitije, XV, 18-22).

Sveta Braća su u djelo uložila ne samo truda i vlastita dara, nego su mnogo i trpjela. Bili su krivo gledani, sumnjičeni i gonjeni, ali ih udari nisu skršili. Imali su pravih prijatelja i saveznika. U Rimu su im rad odobrili pape Hadrijan II i Ivan VIII. Najdragocjeniji plod njihova životnog posla bijaše odgoj domaćega klera i sposobnih nastavljača započetog programa. Njihovim znanim i neznanim učenicima treba zahvaliti što su predanu baklju kulture prihvatili, ponijeli i predali dalje, tako da je stalno palila nova svjetla, koja su - poput najveće dragocjenosti - unesena u duhovno dobro tolikih naroda svijeta. Smijemo reći da žarišta njihova djela - po knjizi i riječi slavenskih naroda - dopriješe do krajeva zemlje, jer ih susrećemo od jednog Oceana do drugog, od Vladivostoka do Kalifornije, od Sjevernog ledenog mora do Australije i Novog Zelanda. U tom svijetu osobito mjesto zauzima naša zemlja, gdje su im nasljedstvo gajile i prenosile zajednice koliko zapadnog, katoličkog, toliko istočnog, bilo pravoslavnog bilo katoličkog predanja. Osobit su fenomen u tom pogledu glagoljaši nekih hrvatskih biskupija koji su vjekovima u bogoslužju upotrebljavali jezik sv. Ćirila i Metoda.

Ovaj jubilej prigoda je da potaknemo naše vjernike ne samo da časte svetu Braću, već da i sami - po njihovu uzoru - unaprijeđuju umjetnički i književni izraz, i uopće svako kulturno stvaranje u sredini u kojoj djeluju.

Istaknuvši tako nekoliko vrednota koje nam se ovoga časa čine suvremenima i važnima, pozivamo svu Crkvu u našoj zemlji, pozivamo svećenike, redovnike i redovnice, pozivamo sve vjernike na kojima leži odgovornost za evangeosku poruku o ovom dijelu Evrope, da u toku Metodova jubileja, koliko je do njih, porade oko ideala i vrednota koje se nosile njega i brata mu sv. Konstantina-Ćirila.

Preporučujemo da se ove spomen-godine, gdje god bude moguće, na razini pojedinih crkvenih ustanova, obilježi 1100-ti jubilej sv. Metoda doličnim duhovno-vjerskim, kulturno umjetničkim ili bogoslužnim programima, posebno u suradnju s drugim gajiteljima istoga duhovnog i kulturnog naslijeđa.

Neka nas u tome nastojanju prigodom visokog jubileja što ćemo ga slijedeće godine slaviti, pomažu veliki blagovjesnici i suzaštitnici Evrope i naših naroda sv. Ćiril i Metod!

U Zagrebu, 11. listopada 1984.

VAŠI BISKUPI

BISKUPSKA KONFERENCIJA JUGOSLAVIJE
Br. 414/BK-1984.

D E K R E T

O PROGLAŠENJU DOPUNSKIH ODREDAKA
BISKUPSKE KONFERENCIJE JUGOSLAVIJE

Na temelju glasanja plenarnog zasjedanja sabora Biskupske konferencije Jugoslavije 9.-11. listopada 1984. a u smislu kanona 455, par. 2 Crkvenog zakonika,

na temelju dekreta o rekogniciji ("recognitio", kan. 456) Svete Kongregacije za biskupe Prot. n. 41/84 od 17.11.1984.,

Franjo kardinal Kuharić, zagrebački nadbiskup, kao predsjednik Biskupske konferencije Jugoslavije proglašuje za sve biskupe u Jugoslaviji dopunske norme uz ove kanone Crkvenog zakonika: Kan. 230, par.1, kan. 236, kan. 242, kan. 276, par. 2,3, kan. 284, kan. 496, kan. 538, par. 3, kan. 772, par. 2, kan. 831, par. 2, kan. 877, par. 3, kan. 964, par. 2, kan. 1062, par. 1, kan. 1067, kan. 1126, kan. 1262, kan. 1272, kan. 1277, kan. 1292, par. 1, kan. 1297, kan. 522, kan. 535, par. 1, kan. 854, kan. 891, kan. 1083, kan. 1236, par. 1, kan. 1246, par. 2, kan. 1253, kan. 1421, par. 2, kan. 1425, par. 4.

U skladu s propisom kan. 8, par. 2, po isteku jednomjesečnog roka ("vacatio legis") računajući od današnjeg dana, ove odredbe stupaju na snagu 1. siječnja 1985. godine.

U Zagrebu, 1. prosinca 1984.

Vjekoslav Milovan
generalni tajnik
Biskupske konferencije
Jugoslavije

Franjo kardinal Kuharić
predsjednik Biskupske
konferencije Jugoslavije

Rekognicija sa strane Svete Stolice obavljena
je ovim dekretom (413/BK-1984):

Prot. n. 41/84.

SACRA CONGREGATIO PRO EPISCOPIS

J U G O S L A V I A E

D E C R E T U M

Eminentissimus Dominus Franciscus S.R.E. Cardinalis Kuharić, Archiepiscopus Zagrabiensis, Conferentiae Episcopalis Jugoslaviae Praeses, ab Apostolica Sede postulavit ut normae complementares, quae ad novi Codicis Iuris Canonici praescripta exsequenda, a coetu plenario (...), approbatae sunt, rite recognoscerentur.

Quapropter Summus Pontifex JOANNES PAULUS, Divina Providentia PP. II, referente infrascripto Sacrae Congregationis pro Episcopis Praefecto, auditis Sacris Dicasteriis competentibus, in Audientia diei 17 novembris 1984, praefatas normas, prout in adnexo exemplari continentur, probavit seu confirmavit.

Contrariis quibusvis minime obstantibus.

Datum Romae, ex Aedibus Sacrae Congregationis pro Episcopis,
die 17 mensis Novembris anno 1984.

B. Card. Gantin
Praef.

+ Fr. Lucas Moreira
a secretis

DOPUNSKE ODREDBE PARTIKULARNOG PRAVA KOJE JE BISKUPSKA
KONFERENCIJA JUGOSLAVIJE DONIJELA UZ OPĆE NORME CRKVENOG ZAKONIKA:

Kan. 230, par. 1.

Muževi laici mogu se uzeti u stalnu službu čitača i akolita
uz slijedeće uvjete:

1. da su navršili 25 godina života,
2. da provode uzoran kršćanski život,
3. da su na način propisan od dijecezanskog biskupa stekli
prikladnu formaciju za uspješno vršenje tih službi.

Kan. 236.

Kandidati za stalni dakonat trebaju imati intelektualnu i
duhovnu formaciju predviđenu "normama BKJ o ponovnoj uspostavi
stalnog dakonata" odobrenima od Svete Stolice.

Kan. 276, par. 2,3.

Stalni dakoni dužni su svakodnevno moliti Jutarnju i Večernju.

Kan 284.

Klerici dijecezanski i redovnički, dužni su nositi talar,
odnosno habit ili clergyman ("kleričko građansko odijelo").

Kan. 496.

BKJ smatra da su za sada za naše područje dovoljne odredbe
novog Crkvenog zakonika koje se odnose na prezbiterijska vijeća.

Kan. 538, par. 3.

Umirovljeni župnici imaju pravo na dolično uzdržavanje i mi-
rovinu iz zajedničkog fonda biskupije. Ako o toj stvari nije
deukčije uređeno, neka se u pojedinim biskupijama ustanovi za-
sobni fond iz kojeg će dijecezanski biskup moći udovoljavati
obvezama prema umirovljenim župnicima u smislu kan. 538, par. 3.

Kan 772, par. 2.

Za izlaganje kršćanske nauke na radiju ili televiziji kleri-
cima i laicima potrebno je dopuštenje dijecezanskog biskupa.

Kan. 831, par. 2.

Klerici i članovi redovničkih instituta smiju sudjelovati
na radiju ili televiziji u pitanjima koja se tiču katoličkog
naučavanja ili ćudoreda, ako imaju dozvolu vlastitog dijece-
zanskog biskupa i držeći se njegovih uputa; ukoliko je nastup
izvan vlastite biskupije, potrebna je suglasnost i mjesnog

ordinarija.

Kan. 877, par. 3.

Kad se krsti posvojeno dijete, neka se uz imena posvojitelja upišu u Maticu krštenih također imena naravnih roditelja, ukoliko su poznata iz javne isprave ili vjerodostojne izjave.

Kan. 964, par. 2.

U svakoj crkvi neka bude barem jedna ispovjedaonica s čvrstom rešetkom. Osim toga, neka se po mogućnosti uredi u crkvi ili bogoslužnom prostoru prikladno mjesto gdje će se ispovjed moći obaviti u slobodnom razgovoru, a pokornik će po želji sjediti iliklečati.

Kan. 1062, par. 1.

Budući da na našem području nema više zaruka u pravnom smislu te riječi, Biskupska konferencija Jugoslavije ne donosi o tome nikakve posebne odredbe.

Kan. 1067.

1. Zaručnici se za vjenčanje redovito trebaju javiti vlastitom župniku bar mjesec dana prije vjenčanja.

2. Vlastiti je župnik dužan ispitati zaručnike i izvršiti sve izvide prema obrascu odobrenom od Biskupske konferencije Jugoslavije.

3. Sklapanje ženidbe treba oglasiti jedanput usmeno ili pismeno u župi ili župama gdje zaručnici imaju prebivalište ili boravište. Oglašava se nedjeljom ili blagdanom na misi ili kod drugog bogoštovnog čina na kojem se okuplja župna zajednica. Pismeni oglas treba izvjesiti na prikladnom mjestu uoči nedjelje ili blagdana i ostaviti ga izvješanim bar tri dana.

4. Ordinarij može osloboditi od oglasa iz opravdanog razloga.

5. Ordinarij može odrediti da spise prije vjenčanja pregleda on ili od njega ovlaštena osoba.

6. Ako se zaručnici iz nekog razloga žele vjenčati izvan vlastite župe, župnik im, nakon što je izvršio sve navedeno pod 1 - 5, izdaje Otpusnicu za vjenčanje, u kojoj se tvrdi da je izvršeno sve navedeno pod 1 - 5 i uz koju ih može vjenčati svaki ovlašten vjenčatelj.

7. Ako zaručnici zamole vjenčanje kod župnika izvan vlastite župe, a bez Otpusnice vlastitog župnika, taj ih župnik može vjenčati, ali mora u smislu kan. 1115 imati dozvolu mjesnog Ordinarija ili njihova župnika i izvršiti sve pod 1 - 6.

Kan. 1126.

Izjave i obećanja u smislu kan. 1125 daju zaručnici prema obrascu odobrenom od Biskupske konferencije Jugoslavije.

Kan. 1262.

Zamoljeni prinosi, o kojima se govori u kan. 1262, neka se u svim našim biskupijama, gdje to još nije učinjeno, uvedu prema odredbi dijecezanskog biskupa, tako da svake godine pojedinci ili pojedine obitelji doprinesu određenu svotu novca kojom bi se moglo providati bar svim redovitim potrebama pojedinih biskupija.

Kan. 1272.

U našim krajevima nakon agrarne reforme 1945., nema nadarbi-
na takve vrijednosti da bi bilo pametno i shodno stvarati neka-
kav "biskupijski nadarbinski fond".

Kan. 1277.

U smislu kan. 1277 treba smatrati činima izvanredne uprave
ove čine:

1. Zamijeniti nepokretna dobra, njima jamčiti ili ih dati
kao zalog za isplatu duga ako prelaze najvišu svotu koju je
odredila Biskupska konferencija Jugoslavije.

2. Zamijeniti ili dati u zalog za isplatu duga umjetnička
djela ili povijesne dragocijenosti i zavjetne darove.

3. Uzeti u zajam svotu novca koje prelaze najmanju svotu
određenu od Biskupske konferencije Jugoslavije u smislu kan.
1292, par. 1.

Kan. 1292, par. 1.

Biskupska konferencija Jugoslavije određuje: najmanji iz-
nos - 100.000 američkih dolara; najveći iznos - 300.000 američ-
kih dolara.

Kan. 1297.

Nekretnine se mogu izdavati uz dopuštenje i upustvo mjesnog
Ordinarija.

Kan. 522.

Poštujući stabilnost župnika dopušta se ipak da dijecezanski
biskup iz posebnih razloga može imenovati župnika na određeno
vrijeme, ali na kraće od šest godina.

Kan. 535, par. 1.

Svaka župa neka ima, uz knjige o kojima je riječ u kan. 535,
par. 3, još knjigu potvrđenika, prvopričesnika, upisnik spisa
(urudžbeni zapisnik), kroniku župe, spomenicu), blagajnički
dnevnik, imovnik pokretnina i nekretnina, knjigu prelaznika u
puno zajedništvo Katoličke Crkve, knjigu ili kartoteku o stanju
duša, knjigu misnih zaklada, knjigu župnih oglasa, knjigu nav-
ještaja, imenik vjeroučenika i vjeroučenički dnevnik rada, knji-
gu providenih bolesnika i druge knjige koje propiše dijecezan-
ski biskup.

Kan. 854.

Dok se ne stvore potrebni uvjeti za krštenje uranjanjem,
neka se krsti polijevanjem.

Kan. 891.

Neka se sakramenat potvrde redovito ne dijeli vjernicima
prije dvanaeste godine života, a kao priprava neka budu najma-
nje četiri godine redovnog vjeronauka. Pojedini biskup može od-
rediti višu dob i dulju pripravu.

Kan. 1083.

Za dopušteno sklapanje ženidbe potrebno je da su zaručnici navršili 18 godina života. Ispod te dobi potrebna je dozvola mjesnog Ordinarija.

Kan. 1236, par. 2.

Za nepomični oltar može se upotrijebiti kao materijal prirodni kamen, umjetni kamen, kovina i plemenito (tvrdo) drvo.

Kan. 1246, par. 2.

Kao zapovijedani blagdani slave se: Rođenje Gospodina našega Isusa Krista (Božić), svetkovina Tijela i Krvi Kristove (Tijelovo), Uznesenje svete Bogorodice Marije (Velika Gospa) i Svi Sveti. Ostali se blagdani slave kao nezapovijedani na vlastiti dan.

Kan. 1253.

Petkom obvezuje nemrs, ali se on, izvan Korizme, može zamijeniti drugim dobrim djelom, kao što je molitva, čitanje Svetog pisma, vršenje djela kršćanske ljubavi, odricanje od pića, pušenja, slatkih jela, zabave i sl.

Kan. 1421.

Biskupska konferencija Jugoslavije dopušta da se postave i uzmu također i suci laici u smislu kan. 1421, par. 2.

Kan. 1425, par. 4.

Na prvom stupnju suda Biskupska konferencija Jugoslavije dopušta da biskup povjeri parnicu samo jednom sucu kleriku.

+++++

Kao što je već u Dekretu o proglašenju dopunskih odredaba Biskupske konferencije Jugoslavije određeno da spomenute odredbe stupaju na snagu 1. siječnja 1985. godine to ovim
p r o g l a š u j e m   i za područje Mostarsko-duvanjske i
Trebinjsko-mrkanske biskupije iste Odredbe kao važeće od
1. siječnja 1985. godine.

+ Pavao, biskup v.r.

U Mostaru, 11. prosinca 1984.

PRIOPĆENJE SA ZASJEDANJA KOMISIJE ZA MEĐUGORJE ODRŽANOG U
MOSTARU 10. i 11. X. 1984.

Dana 10. i 11. listopada 1984. godine održano je zasjedanje Komisije za ispitivanje događaja u župi Međugorje. Sjednicu je sazvao mjesni biskup mons. Pavao Zanić koji je djelomično sudjelovao u radu Komisije.

U zadnjem priopćenju za tisak od 24. ožujka 1984. godine Komisija je zamolila svećenike i katoličke laike da "ne dovode organizirana hodočašća u Međugorje i da ne organiziraju javne nastupe vidioca prije nego Crkva izrekne svoj sud o autentičnosti ukazanja". Pišmeno su također bili zamoljeni vidioci i pastoralno osoblje u Međugorju da "ne daju izjava javno ni za tisak o sadržaju viđenja i navodnim čudesnim ozdravljenjima".

Komisija ustanovljuje da se i dalje dovode organizirana hodočašća te da se daju i šire izjave i kazete o međugorskim događajima. Posebno Komisija upozorava da su razglašavani slučajevi navodnih ozdravljenja za koja nije priložena znanstvena dokumentacija o zdravlju bolesnika prije i poslije ozdravljenja.

Komisija se odlučila na daljnje proučavanje cjelovitih doživljaja djece i interpretacije tih doživljaja od strane pastoralnog osoblja u Međugorju, premda već sada uočava neke poteškoće disciplinske i teološke naravi u međugorskim porukama.

Saslušavši izvještaje svojih članova o zadacima preuzetim na zasjedanju 24. i 25. svibnja 1984. god. Komisija se osvrnula i na dva dopisa koja je fra Tomislav Vlašić uputio Papi. Na temelju tih njegovih dopisa počele su se širiti glasine u domovini i u inozemstvu kako Papa vjeruje u autentičnost ukazanja i odobrava sve što se u Međugorju događa. U dopisu od 26.04.1984. god, o. Vlašić govori slijedeće: "Ovo pišem da bi se biskupu pomoglo s jedne više instance koja bi se oslanjala na prave poznavaoce ovih fenomena te da Gospa ne bi bila okaljana blatom grijeha u našoj biskupiji" (str. 4-5). Sveta je Stolica vratila dopise o. Vlašića mjesnom biskupu u Mostar, držeći se svoje ustaljene prakse prema kojoj je za ovakve slučajeve najprije nadležan mjesni biskup. U isto vrijeme - više u inozemstvu nego u domovini - nastavlja se propaganda pomoću Laurentinove i Rupčićeve knjige.

U sklopu svoga rada članovi Komisije posjetili su Međugorje u vrijeme večernje pobožnosti i viđenja. Drugog dana rada članovi Komisije u tri odvojene grupe razgovarali su s troje vidioca koji su toga dana mogli doći u Mostar.

Ovom zasjedanju prisustvovao je i liječnik neuropsihijatar koji je tri dana ranije boravio u Međugorju, pojedinačno razgovarao sa tamošnjim svećenicima i vidiocima te posjetio i fra Tomislava Vlašića u njegovoj novoj župi.

Komisija je predložila biskupu da se nastavi brižljivo proučavanje fenomena te ne žuri u donošenju završnog suda.

Mostar, 11. listopada 1984.

KOMISIJA ZA ISPITIVANJE DOGAĐAJA
U MEĐUGORJU

SVEČENICKO VIJEĆE MOSTARSKO-DUVANJSKE I TREBINJSKO-MRKANSKE BISKUPIJE

Novi Kodeks crkvenog prava nalaže u pojedinim biskupijama stvaranje svećeničkih vijeća, koja kao predstavnici svećenstva biskupije pomažu biskupu u upravi biskupije (kan. 495 t. 1). Kodeks isto tako određuje da polovicu članova Vijeća biraju sami svećenici (kan. 497 t. 1), a ostale članove imenuje biskup, a neki svećenici po samoj svojoj službi postaju članovima vijeća.

Dopisom Biskupskog ordinarijata Mostar br. 136/84. od 31. 01.1984. svim dekanatskim uredima u Biskupijama Mostar-Duvno i Trebinje-Mrkan zatraženo je da svaki dekanat izabere svoga predstavnika- zastupnika i njegova zamjenika za članstvo u Svećeničkom vijeću.

Donosimo imena izabranih zastupnika dekanata i od Biskupa potvrđenih za Svećeničko vijeće:

1. Dekanati Mostarsko-duvanjske biskupije:

- a) Mostarski dekanat - Don Luka Pavlović
- b) Širokobriješki dekanat - Fra Mladen Hrkać
- c) Nahijski dekanat - Fra Dane Karačić
- d) Bročanski dekanat - Fra Zdenko Karačić
- e) Donjo-bekijski dekanat - nije izabran
- f) Gornjo-bekijski dekanat - Don Petar Leventić
- g) Duvanjski dekanat - Fra Ante Perković

2) Dekanati Trebinjsko-mrkanske biskupije:

- a) Trebinjski dekanat - Don Stjepan Ravlić
- b) Stolački dekanat - Don Ante Đerek

3. Po svojoj službi postaju članovi Svećeničkog vijeća

Generalni vikar Biskupije
Ekonom biskupije
Provincijal

4. Imenovani članovima Svećeničkog vijeća od Ordinarija:

Don Vinko Brkić
Don Srećko Majić
Don Damjan Raguž
Don Jozo Ančić
Fra Zdenko Galić
Fra Bogomir Zlopaša

Od članova Svećeničkog vijeća Biskup slobodno imenuje članove Konzultorskog vijeća (kan. 502. t. 1).

Dopisom Biskupskog ordinarijata Mostar br. 611/84-AD od 30.05.1984. sazvana je Prva sjednica Prezbiterijalnog vijeća koja je održana u prostorijama Biskupske rezidencije u Mostaru, a za koju sjednicu je članovima dostavljen Nacrt Statuta Svećeničkog vijeća za razmišljanje i prijedloge. Prva sjednica Vijeća je i održana kako je planirano. Sa Prve sjednice Svećeničkog vijeća donosimo Zapisnik koji je odobren i usvoje na Drugoj sjednici Svećeničkog vijeća održane 28. studenog o.g.

ZAPISNIK I. ZASJEDANJA SVEČENIČKOG VIJEĆA MOSTARSKO-DUVANJSKE
I TREBINJSKO-MRKANSKE BISKUPIJE ODRŽANOG U MOSTARU 6.6. 1984.

Prvu sjednicu Svećeničkog vijeća Mostarsko-duvanjske i Trebinjsko-mrkanske biskupije otvorio je Biskup Ordinarij. Na sjednici su bili prisutni svi izabrani i imenovani članovi kao i oni koji po svojoj službi ulaze u članstvo vijeća. Svima prisutnima predložen je n a c r t Statuta Svećeničkog vijeća.

Iza čitanja i kratke rasprave o Statutu pristupilo se izboru poslovnog odbora Svećeničkog vijeća: predsjednika i člana poslovnog odbora te tajnika vijeća.

Tajnik je izabran dizanjem ruku svih prisutnih, a izabran je don Ante Luburić. Zatim se, tajnim glasovanjem pristupilo izboru predsjednika i člana poslovnog odbora Svećeničkog vijeća. Za predsjednika je izabran don Luka Pavlović, a za člana fra Bogomir Zlopaša.

Iza ove točke dnevnog reda odlučeno je da se do sljedeće sjednice Vijeća ostavi Nacrt Statuta na razmišljanje pa da ga se usvoji na sljedećoj sjednici.

Iza ovih prvih uvodnih točaka I. sjednice Svećeničkog vijeća Biskup Ordinarij je progovorio o svom poslanju u ovoj biskupiji, o svojim brigama i poteškoćama koje osjeća. Konstatira mnoge pozitivne pojave u našoj mjesnoj Crkvi: svećenici su na dosta visokom stupnju duhovnog života; svjesni su svoga poslanja i imaju želju i žar za što boljim pastoralnim djelovanjem i spasavanjem povjerenih im duša; imamo priličan broj duhovnih zvanja; dosta dobro se pripremaju propovijedi, a općenito uzevši vjeronaukom su obuhvaćeni svi uzrasti - od djece do studenata. Vjera je dosta tradicionalna, a vjernici su u mnogočemu primjerni pa i onda kada napuste rodni kraj, a obiteljska molitva je još dobra prisutna po obiteljima. U novije vrijeme imamo dosta crkvene štampe što sve potpomaže u pastorizaciji svijeta. Vjera postaje sve više osobnija. Statistike su nam u nečemu porazne, a u nečemu dobre. I svećenici i vjernici su dosta marljivi u izgradnji crkvenih objekata. Natalitet se smanjuje, osjeća se pad zajedničke obiteljske molitve - većinom zbog televizije, još ima krajeva gdje je velika i teška psotka naša velika ljaga, u većim gradskim centrima, a već i na selima nemoral raste...

No najveći problem biskupije jes podjeljenost klera i podjeljenost vjernika: "Stavljam ovaj problem pred vas kao najveću bol moje duše. Odgovornost je na svima nama i pred Bogom i pred narodom. Prezbiterialno vijeće treba o svim ovim problemima raspravljati i da svaki od vas ima odgovornost za ovu mjesnu Crkvu i treba raditi na njezinu uspjehu i rastu. Sve ovo bi nas trebalo motivirati i biti prisutno u raspravama koje ćemo imati u našem radu i u koordinaciji našeg zajedničkog djelovanja".

Nakon izlaganja Biskupa Ordinarija članovi Vijeća su raspravljali o pastoralnom djelovanju i iznosili svoja iskustva pri čemu su dotaknute različite teme: sakramentalna praksa i pastoral sakramenata. Posebno je naglašeno da bi trebalo izraditi detaljnu analizu stanja Biskupije u svemu: pohađanje vjeronauka, primanje sakramenata, natalitet, mortalitet...

Pri koncu sjednice Vijeća raspravljalo se i o sudjelovanju dijecezanskih svećenika na katehetsko-pastoralnom tečaju na Širokom Brijegu što ga organizira Hercegovačka Franjevačka Provincija. Iz rasprave je proizišlo da to treba riješiti i dogovoriti uprava Biskupije i Provincije.

Želja svih prisutnih je da bi se izradio jedan zajednički plan za pastoralno djelovanje.

Sjednica Svećeničkog vijeća završila je oko 13.00 sati.

Don Ante Luburić, tajnik

II. SJEDNICA SVEĆENIČKOG VIJEĆA:

Na ovoj svednici Svećeničkog vijeća usvojen je PRAVILNIK SVEĆENIČKOG VIJEĆA I ZBORA SAVJETNIKA MOSTARSKO-DUVANJSKE I TREBINJSKO-MRKANSKE BISKUPIJE kojeg ovdje donosimo u cjelosti:

Ime i svrha

Član 1.

Svećeničko vijeće je zbor svećenika koji kao biskupov senat predstavlja prezbiterij, a zadaća vijeća je pomagati biskupu u upravljanju biskupijom prema odredbi prava, da bi se što bolje unaprijedilo pastoralno dobro onog dijela Božjeg Naroda koji mu je povjeren (kan. 495 t. 1).

Član 2.

Dijecezanski biskup saziva Svećeničko vijeće, predsjedava mu i određuje pitanja za raspravu ili prihvaća predložena od članova (kan. 500 t. 1). Svećeničko vijeće ima samo savjetodavni karakter. Biskup neka posluša njegovo mišljenje u važnijim poslovima a pristanak vijeća mu je potreban samo u slučajevima što ih je pravo izričito odredilo (kan. 500 t. 2). Svećeničko vijeće nikada ne može djelovati bez dijecezanskog biskupa (kan. 500 t. 3).

Član 3.

Sadržaj raspravljanja Svećeničkog vijeća su predmeti koje predlaže biskup ili članovi vijeća a odnose se na život i pastoralni rad u biskupiji. I svaki svećenik u biskupiji može osobno biskupu ili tajništvu vijeća uputiti prijedloge o kojima misli da treba raspravljati Svećeničko vijeće. Na taj se način bolje upoznaju problemi i potrebe u biskupiji a i promiče se jedinstvo među svećenicima kao i između svećenika i biskupa.

Sastav i biranje članova

Član 4.

- Svećeničko se vijeće sastavlja od svećenika ovako:
- a) oko polovicu članova biraju sami svećenici;
  - b) neki su članovi određeni po službi; i
  - c) neke članovo slobodno imenuje biskup (kan. 497).

Član 5.

Pravo da biraju i da budu birani u Svećeničko vijeće imaju:

- 1) svi inkardinirani dijecezanski svećenici
- 2) svećenici redovnici koji borave u biskupiji i kojima je biskupovim dekretom povjerena služba u biskupiji.

Član 6.

Izboru pojedinog člana dekanata predsjedava dekan. Izbor je tajan i izabran je onaj tko u prvom glasovanju dobije apsolutnu većinu valjanih glasova. U drugom glasovanju je dovoljna i relativna većina glasova. Ako dvije osobe dobiju isti broj glasova, izabran je onaj koji dulje vremena pastoralno djeluje u dekanatu. Svećenik koji je bio drugi po broju glasova zamjenik je izabranom članu u Svećeničkom vijeću. Ako izabrani ne prihvaća izbor, glasovanje treba ponoviti.

Član 7.

Neposredno poslije izbora sastavlja se zapisnik i šalje se biskupu. U njemu treba navesti dan i sat izbora, imena nazočnih i odsutnih svećenika, imena zapisničara i skrutatora glasova, ishod glasovanja i izjavu izabranoga da prihvaća izbor.

Trajanje mandata

Član 8.

Članom se Svećeničkog vijeća postaje imenovanjem od biskupa, a mandat članovima traje 5 (pet) godina (kan. 501 t. 1). Svećeničko vijeće prestaje za vrijeme upražnjene biskupske stolice (kan. 501 t. 2), ili ga sam biskup može razriješiti ukoliko vijeće ne ispunjava povjerenu službu (kan. 501 t. 3). Novi biskup godinu dana nakon preuzimanja službe osniva novo Svećeničko vijeće (kan. 501 t. 4).

Član 9.

Osim u gore navedenim slučajevima netko prestaje biti članom Svećeničkog vijeća opozivom, ostavkom, premještajem iz dekanata - ako ga je dekanat izabrao, ili smrću.

Djelovanje

Član 10.

Svećeničko vijeće se mora sastati barem jedanput godišnje. Biskup prema potrebi saziva vijeće i njemu predsjedava.

Član 11.

Svećeničko vijeće od svojih članova tajnim glasovanjem bira Poslovni odbor: predsjednika i dva člana od kojih je jedan tajnik odbora i vijeća. Predsjednik Poslovnog odbora ujedno je i predsjednik vijeća i po odredbi zamjenjuje biskupa na sjednicama Svećeničkog vijeća. Tajnik vijeća vodi zapisnik sjednica. Poslovni odbor u dogovoru s biskupom pripravlja program i organizaciju sjednica i brine se za provedbu zaključaka sjednica.

Član 12.

Svi su članovi dužni prisustvovati sjednicama vijeća. Nesudjelovanje treba pismeno opravdati. Sjednica se smatra pravovaljanom ako joj prisustvuje dvije trećine članova.

Član 13.

Svećeničko vijeće donosi svoje zaključke:

- a) apsolutnom većinom i relativnom većinom
  - b) u slučaju jednakog broja glasova odlučuje predsjednik.
- Glasovanje o prijedlozima može biti javno i tajno.

Član 14.

Članovi su vijeća dužni čuvati tajnu, ako ih je na to obvezala sjednica. Isto tako trebaju izvijestiti o radu sjednica svećenike svoga dekanata. Dekan je dužan omogućiti predstavniku dekanata da ispuni tu dužnost.

ZBOR SAVJETNIKA

Član 15.

Dijecezanski biskup imenuje slobodno između članova Svećeničkog vijeća Zbor savjetnika (konzultora) od 7 (sedam) članova. Pripadaju im dužnosti pravom određene. Služba im traje 5 (pet) godina (kan. 502 t. 1).

Biskup predsjedava Zboru savjetnika. Kad je biskupska stolica zapriječena ili upražnjena Zboru predsjedava onaj koji privremeno zamjenjuje biskupa. Ako nije zamjenik imenovan tada sjednici Zbora predsjedava najstariji član po redanju (kan. 502 t. 2).

Dana 28. studenoga o.g. na II. sjednici Svećeničkog vijeća na kojoj je u trenutku glasaovanja i usvajanja ovog Pravilnika bilo prisutno 16 (šesnaest) članova Svećeničkog vijeća, naert je usvojen dizanjem ruku svih prisutnih članova. Dvojica zbog udaljenosti nisu stigla na vrijeme.

O radu II. sjednice Svećeničkog vijeća, koja je razmatrala stanje katehizacije na našim župama, o čemu su predstavnici dekanata podnijeli iscrpne i dobre izvještaje, izvjestit ćemo u našem narednom broju Službenog vjesnika i donijeti Zapisnik sjednice. Oni predstavnici dekanata koji još nisu dostavili p i s m e n o svoje izvještaje za dekanat kojeg zastupaju neka to što prije učine radi potrebe ovog Ordinarijata. Krajnji rok za dostavu pismenih izvještaje jest do Božića o.g.

Glavni prijedlog i zaključak II. sjednice Svećeničkog vijeća, nakon rasprave o stanju katehizacije na našim župama bio je da se osnuje KATEHETSKI ODBOR BISKUPIJE, što je biskup odmah prihvatio.

Na osnovu tog zaključka i biskupova pristanka donosimo slijedeći d e k r e t o osnivanju KATEHETSKOG ODBORA BISKUPIJE i imenovanju njegovih članova:

BISKUPSKI ORDINARIJAT MOSTAR

Broj: 1383/84.

Mostar, 11. prosinca 1984.

Predmet: Dekret o osnivanju KATEHETSKOG ODBORA BISKUPIJE
i imenovanje članova

Iz velike želje za što boljim i uspješnijim pastoralnim djelovanjem, sagledavši probleme i potrebe svećenika koji djeluju u pastvi na našim župama, saslušavši prijedloge našeg Svećeničkog vijeća, svojom apostolskom ovlašću osnivam

KATEHETSKI ODBOR BISKUPIJE
MOSTARSKO-DUVANJSKE I TREBINJSKO-MRKANSKE

te ovim imenujem njegovim članovima slijedeće svećenike:

1. don Želimira dr PULJIĆ, profesora psihologije i katehetike na Katolikoj bogosloviju u Sarajevu,
2. don Antu dr KOMADINA, katehetu studenata u katedralnoj župi u Mostaru,
3. don Jozu ANČIĆA, župnika župe Grabovica,
4. fra Zdenka KARAČIĆ, župnika župe Čitluk,
5. fra Miću PINJUH, župnika župe Kočerin, i
6. fra Vladu EREŠ, župnog vikara-kapelana župe sv. Petra i Pavla u Mostaru.

Kao zadaću ovom Katehetskom odboru stavljam da pastoralnom svećenstvu daju pastoralno-katehetske inicijative i da im budu od pomoći u njihovu provođenju. Uz ovo svoje djelovanje neka porade i prate isto tako i pastoral obitelji u našim biskupijama.

Katehetskom odboru i njegovim članovima želim uspješan i blagoslovljen rad!

Mons. Pavao Žanić, biskup

BISKUPSKI ORDINARIJAT MOSTAR

Broj: 1386/84.

Mostar, 11. prosinca 1984.

Predmet: Dekret o osnivanju CRKVENOG SUDIŠTA BISKUPIJE
i imenovanje članova

Na osnovu novog Crkvenog zakonika kan. 1421 osnivam CRKVENO SUDIŠTE BISKUPIJE Mostarsko-duvanjske i Trebinjsko-mrkanske sa sjedištem u Mostaru.

Članovima Crkvenog sudišta imenujem:
don Ante dr BRAJKO, predsjednik suda,
don Ante dr KOMADINA, branitelj ženidbenog veza,
don Luka PAVLOVIĆ, sudac,
fra Bogomir ZLOPAŠA, sudac,
don Vinko BRKIĆ, sudac,
don Ivan KORDIĆ, sudac i
don Ante LUBURIĆ, bilježnik.

Mons. Pavao Žanić, biskup

BISKUPSKI ORDINARIJAT MOSTAR

Br. 1388/84.

Mostar, 11. prosinca 1984.

Predmet: Euharistijsko slavlje Božjeg naroda
- neka upozorenja svećenicima

Crkva potiče vjernike na puno sudjelovanje u svetom misnom slavlju.

Zato je veoma važno da se slavlje Mise ili Gospodnje večere tako uredi da službenici i vjernici, svaki prema svom položaju, u njemu sudjeluju i crpe iz njega što obilatije plovine". (Opća Uredba Rimskog misala, br. 2.).

Crkva je Općom Uredbom odredila i dijelove koju spadaju na svećenika koji kao zastupnik osobe Kristove predsjedaju skupu. Tu u prvom redu pripada "euharistijska molitva", kao vrhunac svega slavlja. Zatim dolaze molitve: zborna, darovna, popričesna. (Opća Uredba Rimskog misala br. 10.).

"Isto tako spada na svećenika u službi predsjedatelja sabrane zajednice, da joj upravi neka upozorenja te uvodne i završene obrasce što ih sam obred predviđa". (Opća Uredba Rimskog misala br. 11.).

"Budući da misno slavlje po naravi svojoj ima značaj 'zajednički' to su poklici i dijalози između misnika i zajednice vjernika veoma važni: nisu to samo vanjski znakovi zajedničkog slavljenja, nego oni promiču i tvore zajedništvo svećenika i naroda". (Opća Uredba Rimskog misala br. 14.).

"Poklici i odgovori vjernika na svećeničke pozdrave i molitve predstavljaju onaj stupanj djelatnog sudjelovanja što ga sabrani vjernici trebaju ostvariti u svakom obliku mise, kako bi se čin cijele zajednice jasno izražavao i promicao". (Opća Uredba Rimskog misala br. 15.).

Naveo sam doslovno ove opće odredbe obzirom na različiti udio koji kod misnog slavlja ima svećenik i vjernici, da bih na to posebno upozorio one svećenike, koji se ovih odredbi ne pridržavaju.

Uočeno je, naime, da neki naši svećenici u misnim slavljkima ne postupaju kako je Općom Uredbom Rimskoga misala propisano. Tako u nekim našim župama na kraju euharistijske molitve riječi doksologije: "Po Kristu i s Kristom i u Kristu...", mole zajedno vjernici sa svećenikom, iako Uredba nalaže da to moli samo svećenik, a puk poslije doksologije odgovori: Amen! Dapače prije same doksologije pojedini svećenici pozivaju vjernike da riječi doksologije mole s njima. Ovim oni kod vjernika, ni krivih ni dužnih, uvode jednu praksu protivnu liturgijskim propisima. Ta se praksa, nažalost, dosta proširila.

A dokle ovo niveliranje udjela svećenika i vjernika može dovesti najočitije pokazuje primjer da u nekim slučajevima vjernici skupa sa svećenikom govore i Gospodnje riječi posvete u euharistijskoj molitvi, a da svećenik čak ni ne upozori vjernike da to ne smiju činiti.

Zato ponovno opominjem i pozivam sve svećenike da se strogo pridržavaju liturgijskih propisa a one svećenike koji su sa svojim stavom doveli do uvođenja krive prakse kod pojedinaca i na župama da isu isprave, poštujući propise Crkve obzirom na sudjelovanje svećenika i vjernika kod mise.

Time nije nimalo umanjena uloga i dostojanstvo Božjeg naroda u misnom slavlju.

Mons. Pavao Žanić, biskup

BISKUPSKI ORDINARIJAT MOSTAR

Br. 1389/84.

Mostar, 11. prosinca 1984.

Predmet: Calendarium missarum pro iuventute et familia christiana 1985.

SIJEČANJ:	5. Katedrala - Mostar; 12. Ravno i Trebinje; 19. Trebinja i Neum; 26. Gradac D.
VELJAČA:	2. Hutovo i Prenj; 9. Hrasno i Stolac; 16. Rotimlja i Stjepan Krst; 23. Aladinići i Domanovići;
OŽUJAK:	2. Dračevo i Čeljevo; 9. sv. Petar i Pavao-Mostar i Nevesinje i Čapljina; 16. Potoci i Blagaj; 23. Drežnica i Jablanica;
TRAVANJ:	13. Gabela i Gabela Polje; 20. Konjic i Glavatičevo i Goranci; 27. Čitluk i Međugorje;
SVIBANJ:	4. Kruševo i Gradina; 11. Ploče i Gradnići; 18. Čerin i Veljaci; 25. Humac i Vitina;
LIPANJ:	1. Šipovača-Vojnići i Klobuk; 8. Studenci; 22. Drinovci i Tihaljina;
SRPANJ:	6. Grljevići i Ružići; 13. Široki Brijeg; 20. Gorica i Kočerin; 27. Ledinac i Raskrižje;
KOLOVOZ:	3. Rasno i Buhovo; 10. Jare i Izbično; 17. Polog i Ljuti Dolac; 24. Posušje; 31. Posuški Gradac i Rakitno;
RUJAN:	7. Vir i Zagorje; 14. Hercegovački Vinjani i Sutina; 21. Duvno; 28. Bukovica;
LISTOPAD:	5. Roško Polje; 12. Šuica; 19. Seonica; 26. Prisoje;
STUDENI:	9. Grabovica; 16. Vinica; 23. Rašeljke; 30. Grude;
PROSINAC:	7. Mostarski Gradac; 14. Crnač; 21. Kongora.

Napominjemo župnicima da odmah po primitku ovog Vjesnika i Direktorija za 1985. god. ubilježe datum kad je dužan slaviti Misu na ovu nakanu, kakve se to kasnije ne bi zaboravilo.

Preporučujem da se ova Misa oglasi u župnim oglasima u nedjelju prije održavanja te da se pozovu i vjernici da na njaj sudjeluju, a isto tako da se vjernicima ova nakana preporuči u njihove zajedničke jutarnje i večernje molitve toga dana.

Mons. Pavao Žanić, biskup

IZVJEŠTAJI, GODIŠNJA STATISTIKA, PRIJEPISI MATICA, RAČUNI

Uobičajeni GODIŠNJI IZVJEŠTAJI župa Biskupskom Ordinarijatu u Mostar Ordinarijat će primati od 07. siječnja 1985. godine do najkasnije 19. veljače 1985. godine.

Molimo župnike da se potrude i u datom roku obave svoju župničku dužnost prema Biskupskom ordinarijatu u Mostar, budući da smo mi do kraja veljače/85. dostaviti naše izvještaje višim crkvenim uredima.

Tajništvo Biskupskog ordinarijata
Mostar

NEKI DOKUMENTI IZ MEĐUGORJA

1. Donosimo dio Dnevnika ukazanja Vicke Ivanković, što ga je biskupu donio p. R. Grafenauer nakon svoga boravka u Međugorju, što je biskup dao umnožiti. Ovdje donosimo objavljene dijelove.

19. prosinca 1981. - subota

Pitala sam za hercegovački problem, posebno za ono što se odnosi na fra Ivicu Vego.

- Gospa je rekla, da je za ove neredе najkrivlji biskup Zanić. Za fra Ivicu Vego rekla je, da on nije kriv, ali da biskup ima svu vlast. Rekla mu je da on ostane u Mostaru i da odatle ne ide.

3. siječnja 1982. - nedjelja

Svi vidioci skupa pitali smo Gospu za Ivicu Vego. Gospa je odgovorila: Ivica nije kriv. Ako ga izbace iz fratara, neka bude hrabar. Ja svaki dan govorim: "Mir, mir!" a sve više ima nemira. Nek ostane! Ivica nije kriv. To je ponovila tri puta. Svi smo čuli i rekli mu: Biskup ne pravi red i zato je on kriv. Neće ni on vazda biti biskup. Pokazat ću ja pravdu u kraljevstvu. To je trajalo deset minuta, sve o Ivici.

11. siječnja 1982. - ponedjeljak

Pitali smo ponovno za dvojicu mostarskih kapelana i Gospa je ponovila dva puta ono što je i prije rekla (1).

20. siječnja 1982. - srijeda

Pitali smo što će raditi fra Ivica Vego i fra Ivan Prusina sad kad su istjerani (2). Gospa je odgovorila: Oni nisu krivi. Biskup (3) se u odluci pre naglio. Neka ostanu, neka se mnogo mole i za njih neka se ostali mole.

16. travnja 1982. petak

Ja sam postavljala neka pitanja za Ivicu Vego i za fra Ivana Prusina, a isto tako, neka mi je i sama Gospa odgovorila. Gospe moja, novine pišu, da su Ivica i Ivan izbačeni iz fratara. Ona je ovako odgovorila: Nisu izbačeni! Nasmijala se. Reci im samo, neka budu mirni i hrabri. Ima mnogo kušnja. Neka ustraju! Neka novine samo pišu! Na to neka ne obraćaju nikakvu pažnju, jer to nije ni važno.

- 1) 14.1.1982. u Mostaru Biskup pita Vicku: Čuo sam da ste imali neku poruku o mostarskim kapelanima. Vicka se pravila da ih ne zna, da nije imala nikakve poruke o njima.
- 2) Izbačeni iz Reda 29.1.1982., riješeni zavjeta i suspendirani a divinis.
- 3) Biskup nije izbacio iz Reda Vego i Prusinu nego njihov General.

Gospe moja, jednom ovo smiri, pa da Ivica i Ivan nemaju nikakvih problema. Gospa je odgovorila: Sve ću ja to smiriti. Spomenula je i neke fratre iz Mostara, ali neka, bit će prilike da im rekнем, ima ih trojica glavnih. Gospe, šta je s biskupom? Hoće li on izmjeniti svoje držanje? Gospa je odgovorila: Ja neću žuriti. Ja čekam, hoće li popustiti na one moje poruke, koje sam slala preko vas. Ali meni (Vicki) je to tako teško. Previše je to za mene, a kamo li za Ivana i Ivicu. Jučer dok smo bili s Gospom, pitali smo je, možemo li izmoliti jedan Oče naš za njih dvojicu. Odmah je rekla: "Može". I počela moliti. Kad smo završili nasmija se i meni reče: Tebi nije ništa drugo u glavi, samo njih dvojica. Ja rekoх: pa i nije.

26. travnja 1982. - ponedjeljak

Biskup u sebi nema nimalo prave ljubavi Božje za njih dvojicu. Ivica i Ivan neka radi biskupa ostanu samo mirni jer on im stavlja preveliki teret, samo da ih se oslobodi. Jer počeo je od najmlađih pa misli sve polako dalje. Znam, da je to za njih veliki udarac. Neka se ništa ne sekiraju, neka to slobodno izbrišu iz svoje glave, neka znadnu trpjeti za pravdu. Što biskup radi nije po Božjoj volji: Nevini, bez krivnje, pa tako prekoreni! To Bog ne bi dao, ali biskup ne radi po Božjoj milosti; pa može činiti što hoće. Ali jednog dana vidjet će se pravda, koju odavno niste vidjeli. Ja ću to sve polako početi smirivati, a mnoge će fratre obasjati velika sreća.

29. rujna 1982. - srijeda

Fra Ivica je upitao: Da li da idemo iz Mostara ili da ostanemo? Gospa je odgovorila: "Ostanite!"

Krajem kolovoza 1982.

Vicka nam je rekla otprilike ovako: Gospa mi je poručila da se Ivan i Ivica ne udaljuju iz Mostara.

2. Na biskupovo traženje da mu Vicka donese Dnevnik ukazanja, ona mu piše 7. svibnja 1983. godine:

"Ovih dana sam saznala da se šire umnoženi ciklostrojem izvadi iz mog dnevnika kojeg isključivo pišem privatno za sebe od samog početka ukazanja Bl. Djevice Marije na Crnici u župi Medugorje" itd...

Pismo je pisano pisačim strojem, potpisano od Vicke Ivan-ković. Pred Komisijom, dana 25. svibnja 1984. god. fra Tomislav Vlašić izjavljuje da je "Vickino pismo" napisao jedan svećenik i dao ga Vicki da ga potpiše.

3. travnja 1982. god. na magnetofonsku traku je snimljen slijedeći razgovor:

Vicka: Imam ja sve zapisano, imam ja dnevnik kod kuće.

Biskup: Taj bi dnevnik morao uzeti fra Ivan Dugandžić.

Vicka: Pa fra Ivanu sam ja dala teku, ono od prije. Bio je rekao kad pregleda teku, da mu dadnem dnevnik. On će sutra govoriti misu - danas! I ja ću mu dati dnevnik, on to more pregledat, ja sam njemu obećala... ja sam njemu rekla dat, ima svaki dan, datum i sve zapisano.

Obećala sam ja njemu to. Teka je kod njega ima mjesec dana.

Kod pregledavanja i proučavanja prikuljenih materijala, spisa, izvještaja i dokumenata, ovaj je razgovor na traci otkriven 25. ožujka 1984. godine.

14. prosinca 1983. godine fra Tomislav Vlašić daje biskupu izjavu pod zakletvom na križ:

"Nako me pomogao svemogući Bog, Otac, Sin i Duh Sveti, dnevnik skriveni o kojem otac Biskup govori, nikada nije bio u mojoj ruci, niti znam da postoji Vickin dnevnik. Najiskrenije sam se interesirao i kod Vike da doznam da li postoji i iz razgovora sam došao do uvjerenja da ne postoji taj dnevnik. U tom razdoblju sam Vicku poticao da piše dnevnik i nije ga pitala koliko sam mogao doznati i ja o dnevniku ništa više ne znam - Amen!" - citirani tekst vjerno prenesen sa magnetofonske trake.

Nakon pismenih zahtjeva Ordinarijata da se dostavi Kronika ukazanja i Dnevnik ukazanja, čemu nije udovoljeno, Biskup je osobno pošao u Medugorje da osobno zatraži Kroniku i Dnevnik. Čitajući kod kuće Kroniku ukazanja koju je dobio, a za Dnevnik i dalje fra T. Vlašić tvrdi da ne postoji, na veliko iznenađenje nađe u Kronici zapisano dana 16. ožujka 1982. god. slijedeće, a što je napisao fra Tomislav Vlašić:

"Danas sam duže razgovarao s vidjelicom Vickom. Kako mi odavno nije donosila svoj Dnevnik ukazanja, osjetio sam potrebu da je malo više priupitam. Bitne crte su slijedeće: Ona bilježi u svoj Dnevnik sve po redu..."

3. Vidjelac Ivan Dragičević poslao je biskupu slijedeću Gospinu poruku pisanu vlastitom rukom:

"Poruka za mons Pavla Zanića

Dana 19.06.1983. ukazala se Gospa s kupa s Vidiocima Jakovom, Marijom, Ivicom. Nakon što mi je odgovorila na neka pitanja za bolesnike počela mi je sama govoriti o Vama, Oče Biskupe. Ovo su misli koje mi je rekla: 'Reci O. Biskupu da od njega tražim hitno obraćenje prema događajima u župi Medugorje, da ne bi bilo kasno. Neka se počne približavati svim događajima s puno razumjevanja, ljubavi i s velikom odgovornošću. Želim da ne stvara suprotnosti među svećenicima i da ne ističe njihove negativnosti.

Sv. Otac dao je svim biskupima da izvršavaju zadatke u svojim biskupijama, rješavaju probleme i svade. O Biskup glavni je otac svih župa u Hercegovini. On je glava crkve u Hercegovini. Zato od njega tražim obraćenje, ovim događajima.

Saljem mu predzadnju opomenu. Ako se ne obrati ili popravi slijedi ga moj sud i sud moga Sina Isusa. Ako ne ostvari ovo što mu poručujem znači da nije pronašao put moga Sina Isusa'

Gospa mi je rekla da Vam ovu poruku uručim.
Pozdravljam Vas mnogo

Bijakovići, 21.06.1983.

Ivan Dragičević"

Jasno je da Ivan (koji je u sjemeništu u Dubrovniku imao negativnu ocjenu iz hrvatskog jezika i vjeronauka uz još 7 (sedam) negativnih ocjena u različitim predmetima) nije ovo pismo sastavio, ali nismo dobili ni priznanje da je tako. "Gospino" teroriziranje da biskup prihvati ukazanja nespojivo je s naukom Crkve o Gospođi o privatnim objavama.

4. Dana 22. siječnja 1984. godin. Domislav Vlašić piše biskupu u dvije točke:

"1. Pitanje "mostarskih kapelana" fra Ivica Vege i fra Ivana Prusine"

Kako ste Vi u više navrata isticali da je problem dvojice "mostarskih kapelana" "ključna točka" u shvaćanju i prihvaćanju Gospinih ukazanja u Medugorju, postavio sam vidio-cima neka pitanja u svezi s tim i dobio odgovore. Prenosim i pitanja i odgovore onako kako su izrečeni. Sam sam stavio interpunkcije i raspored pasusa kako bi se bolje smisao shvatio. Evo pitanja i odgovora:

17.01.1984.

Pitanje 1. "Zašto si ti, Gospe, rekla fra Ivici Vegi i fra Ivanu Prusini sa ostanu?"

Ivan odgovara: "Gospa je odgovorila: Oni nisu krivi. Biskup je za njih dobio krive optužbe. Zato ih sad odbacuje."

Pitanje 2. "Što preporučavaš fra Ivici i fra Ivanu da bi se njihov problem riješio?"

Ivan odgovara: "Gospa je rekla: Neka njih oba mnogo mole. U nekim stvarima trebaju biti strpljivi."

Pitanje 3. "Što nama ovdje - fratriba i svijetu - preporučavaš da činimo kako bi se ovaj slučaj riješio?"

Jakov odgovara: "Gospa je rekla da treba ustrajati u pokori i molitvi."

Pitanje 4. "O. Biskupu se čini da ti nisi prava Gospa jer štitiš njih dvojicu. Pomozi O. Biskupu da te shvati. Protumači mu svoju namjeru."

Odgovara Marija: "Kad sam joj ovo pročitala, Gospa je rekla: Molite, molite za Biskupa!"

20.01.1984.

Pitanje 5. "Što preporučavaš O. Biskupu da bi te prepoznao i da bi se "herc. slučaj" riješio?"

Marija odgovara: "Ovako je Gospa rekla: 'Ja sam Biskupu upućivala mnoge poruke, ali ih on nije prihvaćao. Pa sam slala i tebe. Ali ni tada nije prihvatio Kraljicu Mira jer je u njegovu srcu nemir i nemir se u njemu nastanio. Uzeo je na se svoje probleme i probleme svoje župe i ne prikazuje ih mome Sinu da ih on riješi. Zato, draga djeco, molite da me prihvati. Ja ću moliti Svemogućega da mi udjeli tu milost da ga oslobodim.'"

17.01.1984.

Slijedeća pitanja uputio sam Gospi preko Jelene Vasilj. Pitanja sam izrazio spontano. Jelena je govorila u mikrofona ono što joj je Gospa diktirala u srcu.

Pitanje 1. "Draga Gospe! Zamolit ćemo te još jednom. Nemoj se na nas ljutiti što te toliko puta

pitamo za to. Objasni nam svoj stav zašto si ti rekla fra Ivici Vegi i fra Ivanu Prusini da ostanu u Mostaru kad ih je crkvena vlast izbacila iz Reda. To stvara našem O. Biskupu i našim OO. Biskupima mnogo problema u shvaćanju tvoga ukazanja. Pa te molimo kao Majku da nam protumačiš zašto si ti to rekla i da nam rekneš što nam je potrebno činiti da dođe do razumijevanja i shvaćanja."

Jelena odgovara: "Ona mi kaže ovo: 'Vi trebate da molite za vaše biskupe i za vašeg biskupa. Molite da ih Duh Božji sve prosvijetli da bi znali što trebaju činiti. Ja sam željela da oni ostanu i da tu bude jedan mir. Jer oni mogu cijelog svog života biti ljuti na biskupa i željeti mu sve ono što nije dobro. Neka oni ostanu jer je malo svećenika na svijetu. Treba mi onih svećenika koji su pripravnici da vrše moju volju. I zato, molite za sve ono. Jer bi se moglo još nešto više dogoditi ako oni ne budu svećenici.'"

Pitanje 2.

"Biskup sada obično kaže da Gospa štiti neposlušne fratre i da ne sluša Crkvu. Hoće li Gospa reći što ona želi učiniti sa ovakvim stavom. Hoće li protumačiti O. Biskupu da O. Biskup može shvatiti da je Gospa ustvari za nj i za Crkvu?"

Jelena odgovara: "Gospa ovako kaže: 'Ja želim sačuvati Crkvu i sve njezine poglavare! Želim sve svećenike štititi - i dobre i zle - jer je Isus rekao: 'Ne trebaju zdravi liječnika!' A nemojte vi to shvatiti kao da ja štitim samo nevoljne svećenike i one koji nisu dobri. Znajte ovo: kako bi oni bili dobri da ih ja ne štitim?! Zato shvatite: ja želim sve svećenike zaštititi i želim sve svećenike okrenuti na pravi put. Jer treba da se odluče za pravu moju volju.'"

Pitanje 3.

"Što ona preporučava našem O. Biskupu i našim OO. biskupima da bi mogli riješiti taj problem? Na koji ga način mogu riješiti? Kako može doći do sporazumijevanja da shvate nju i dođe do pomirenja?"

Jelena odgovara: "Gospa ovako kaže: 'Tu treba mnogo molitava. Oni se moraju moliti. I, neka znaju da bez moje pomoći - jer ja sam vaša Majka - ništa ne mogu učiniti. I, nek se zato meni preporučavaju jer ja želim sve njih spasiti samo preko mira i ako će se voljeti svi svećenici, i ako nijedan nikomu neće zavidjeti. To je jedino rješenje u tome!'"

Pitanje 4.

"O. biskup već je davno imenovao komisiju. Ne znamo da li je sada novu imenovao. Ali svakako on namjerava da je imenuje. Što Gospa preporučuje članovima komisije, koja će istraživati događaje ukazanja u Medugorju?"

Jelena odgovara: "Gospa ovako kaže: 'Neka mole da ih sve Duh Božji prosvjetli da stvarno mogu tu osjetiti moju prisutnost.'"

Pitanje 5. "Što Gospa preporučuje fra Ivice Vegi i fra Ivanu da bi se oni mogli približiti O. i da bi moglo doći do razumijevanja O. biskupom?"

Jelena odgovara: "Gospa ovako kaže: 'Neka oni mole za njega. I neka to bude kao da zaborave, kao da on nije ništa učinio. Neka ga zavole i neka za njega puno mole. I tako će se sve to moći riješiti.'"

Pitanje 6. "Osim toga što im još preporučuje?"

Jelena odgovara: "Ona ništa posebno nije rekla. Samo mi ovako kaže: 'Neka mole jer je potrebno da Duh Božji biskupa prosvjetli.'"

2. Poruke preko Jele Vasilj

Preko Jelene Vasilj Gospa je zatražila, od 4. nedjelje Došašća da se neprestalno moli "Dodi, Duše Presveti". Vrlo često Jelena naglašava kako Gospa govori da je najvažnije moliti Duha sv. da side na svijet. Posebno to ističe da se čini u Godini Otkupljenja kako bi se Duh Božji izlio na biskupe i crkvene poglavare.

Za sada drugih poruka, koje do sad nismo rekli, nema. Srdačno Vas pozdravljam u Isusu i Mariji

Medugorje, 22.01.1984.

fra Tomislav Vlašić".

Vrijeme će pokazati, a može se već sada pogoditi, čija je ovo teologija.

5. 11. kolovoza 1984. godine Marija donosi ovu Gospinu poruku:

"Draga djeco! Molite, jer sotona i dalje želi da pomrsi moje planove. Molite srcem i u molitvi predajte sebe Isusu."

a 20.07.1984. Marija mi je, piše fra Tomislav Vlašić, pričala svoje videnje na brdu ukazanja. Prenosim Vam ga u cjelini, onako kako ga je ona meni donijela.

"Videnje je bilo u 22,30. Molili smo 3 Očenaša, Zdravomarije i Slavaocu. Na trećem Očenašu došla je i Gospa i pozdravila nas je s "Hvaljen Isus!" Ja sam Gospu pitala nekoliko pitanja. Onda je Gospa rekla da članovi grupe pristupe. (To je jedna grupa mladih koja dva puta tjedno ide na brdo ukazanja i svaki put mole po dva sata. Grupa je nastala spontano oko Ivana. Tu večer Ivan je bio u Zagrebu a Marija je molila s grupom). Tu ih je bilo još troje koji nisu članovi grupe. I oni su pristupili.

Gospa je rekla: 'Otvorite mi svoje srce i pristupite. Molite svoje molitve naglas.' (I prije smo pristupali ispred Gospe ali smo u tišini srca iznosili svoje molitve.) Pošto smo se ustručavali naglas reći svoje molitve Gospi, ona je rekla: 'Govorite, govorite! Ja znam vaše boli. Kad mi ih izreknete naglas bit će vam mnogo lakše.' Tada smo svi počeli moliti svoje molitve pred Gospom pojedinačno, naglas. I, kako smo pričali Gospa je pratila svojim pogledom sve koji su izgovarali molitvu i njen pogled kao da je suosjećao sa svakim članom grupe. Netko od prisutnih molio je za biskupa

Žanića. Iz Gospinih očiju potekla je jedna velika suza. Kotrljajući se niz njezino lice nestala je u oblaku ispod Gospinih nogu. Kod Gospe su bile ruke sklopljene. I još više je počela plakati. Pogledala nas i rekla: "Vi ste moji cvjetići! Budite moje svjetlo!" Rukama je pokazala da klenemo. Tada je izgovorila jednu molitvu koju nisam razaznala. Napravila je blagoslov križem i rekla: "Molite, djeco moja. Bit će mi lakše." I otišla je u nebo plačući". Tako je Marija Pavlović završila svoj izvještaj".

6. Nadbiskup beogradski, mons. Alojz Turk, poslao je 3.VI.1984. godine, br. prez. 35/1984. Biskupskom ordinarijatu Mostar slijedeći izvještaj, kojeg donosimo u cjelosti:

"Smatram za svoju dužnost da izvestim preč. Naslov o sledećem slučaju, koji se odnosi na događaje u Međugorju. Dne 22.V.1984.g. bio sam primljen na kardiološko odeljenje Kliničke bolnice grada Beograda. Došao sam na mesto koje je zauzimao u bolesničkoj sobi katolik BLAŽEVIĆ MARKO iz Bune u Mostarskoj biskupiji. U ono kratko vreme, dok je čekao da ga odvedu u odeljenje za operacije srca ispričao mi je, a to je ranije pričao i ostalim bolesnicima u sobi (kako su mi opširno pričali naknadno), da ide na riskantnu operaciju srca siguran u uspeh, jer da su on i obitelj pitali decu u Međugorju, gdje su ukazuje presv. Bogorodica, i da je dečak (drugima je govorio da su "deca") pitao presv. Devu Mariju da li da ide na operaciju, a da je Bogorodica odgovorila neka ide bez brige, jer da će operacija sigurno uspeti, samo neka se mole. On je to izjavio i lekarima neposredno pre operacije.

Razumljivo je, da je među bolesnicima u sobi i među lekarima te personalom bilo veliko interesovanje za uspeh operacije. Svi su stalno ponavljali njegovu izjavu, da će ga Bogorodica spasiti.

Bolesnik se iz "šoka" nakon operacije nije probudio kraj svih vanrednih mera lekara-stručnjaka, koji su se zaista zauzimali vanrednim zalaganjem da mu pomognu.

Među lekarima, personalom i bolesnicima bilo je "razočarenje" zbog izvanredne vere - sigurnosti - obećanja. Treba priznati, da ipak nisu javno ismejavali zbog tragedije smrti, jer je isti naročito među bolesnicima - sustanarima u kratko vreme zbog svoje iskrenosti i otvorenosti pridobio simpatije.

Prilažem izjavu č.s. milosrdnice koja je upoznala i bolesnika i obitelj, a koja je asistirala kod same operacije i pratila svu tragediju agonije smrti.

Smatram da bi bilo potrebno saslušati ženu pokojnika i ostale članove obitelji. - Čini mi se, da je izjavio pokojnik i to da ga je njegov župnik uveravao neka veruje deci, jer da je sigurno.

Ni časna sestra ni ja ne želimo ulaziti u detalje zbivanja. Uz bratski pozdrav i memento

+ Alojz Turk
nadbiskup beogradski, v.r."

7. R. Laurentin je za Božić/83. došao u Mostar k biskupu da ga pita zašto ne vjeruje da se Gospa ukazuje u Međugorju. Biskup mu je iznio razloge i dao mu je izvadke iz Dnevnika Vicke Ivanković i pismo Ivana Dragičevića prema kojima se Gospa prijeti biskupu... To ne može biti Gospa, rekao je biskup. Laurentin je pokušao dokazivati da Dnevnik ne postoji... i onda nadodao: nemojte to objavljivati, bolje da se za to ne zna zbog velikog broja hodočasnika i obraćenja. Biskup se sablaznio nad Laurentinovim riječima i rekao mu da riskira svoj ugled ako napiše knjigu. On ju je napisao i prodao preko 75000 primjeraka, oko 12 starih milijardi dinara samo za francusko izdanje. Za talijansko kažu: najčitanija knjiga u Italiji. Tako prolaze i druge knjige o Međugorju.
8. Sredinom kolovoza o.g. dr Luigi Frigerio iz Milana došao je u Mostar s dokumentacijom o "čudesnom ozdravljenju" gospode Diane BASILE. To je već objavljeno u svjetskoj štampi, o tome piše i nadb. F. Franić u Vjesniku svoje nadbiskupije. Ja sam dossier poslao na, po mom sudu, najkompetentnije mjesto, u Bureau medical u Lourdes. Predsjednik tog ureda dr Th. MANGIAPAN je proučio slučaj i zauzeo "opinion plus que reservee". Smatra da je većina liječnika i svjedoka ovog slučaja vezana uz istu "boutique", "a što se tiče Vas, jasno je da hoće da Vas prisile". Kad bi se i radilo o čudesnom ozdravljenju, trebalo bi čekati tri do četiri godine, radi se o sklerozi multipleks. Dr Mangiapan je svom pismu priložio njihov Bulletin, avril/84. Tu piše da mu je Laurentin poslao knjigu i dossier od 56 ozdravljenja u Međugorju, "koja se temelje jedino na svjedočanstvu samih zainteresiranih, bez dokumentacije o liječničkom pregledu i konstataciji. Nema tu podataka za to općenito potrebnih. Rijetko je naznačeno trajanje ozdravljenja, ponajviše su bolesnici bili liječeni u bolnici kroz više sedmica, na koncu dijagnoza i prognoza nisu ni jasni ni fundirani. Kao zaključak: ako se držimo normi de bureau medical, cijeli ovaj dossier praktično nema nikakve vrijednosti, a s njime se ne može služiti niti ga smatrati ozbiljnim dokazom za tamošnje ukazanje". U svjetskoj se štampi u zadnje doba piše da je u Međugorju bilo 250 čudesnih ozdravljenja. Koliko je to istinito, toliko su istinite i tvrdnje o svjetlosnim čudesnim pojavama. Sva ova propaganda se temelji na nerazboritosti, neposluhu i neistini. Pastoralno osoblje u Međugorju se ponaša kao vrhovni arbitar, tuži biskupa papi, jer da im smeta svojim izjavama. Trebalo je slušati biskupa kad je upozoravao da se ne proglašuju čudesna ozdravljenja bez liječničkih konstatacija i potvrde crkvene nadležne vlasti. R. Laurentin vrlo dobro zna, ako je pravi stručnjak na ovom području, što je sve potrebno imati da bi se ozdravljenje proglasilo čudesnim. Da ih je imao bio bi on to poslao u Lourdes pa ne bi doživio blamažu da mu predsjednik liječničkog ureda javno napiše: "cijeli ovaj dossier praktično nema nikakve vrijednosti, s njim se ne može služiti, niti ga smatrati ozbiljnim dokazom za tamošnja ukazanja".
9. Tajništvo BKJ dalo je u Zagrebu 12. listopada 1984. god. sa jesenskog zasjedanja Sabora BKJ u svome priopćenju za tisak između ostalog i slijedeće u vezi događaja u Međugorju:

"Biskupi su razmotrili razvoj zbivanja u Međugorju u Hercegovini. Ocjena o značenju tamošnjih događaja moći će se donijeti nakon temeljitih i stručnih ispitivanja, i to isključivo sa strane nadležne crkvene vlasti. Stoga se ne mogu organizirati hodočašća u Međugorje; ne može se prejudicirati o tome sud onih koji su odgovorni za život Crkve".

10. Komisija za ispitivanje događaja u Međugorju sa svoga zasjedanja 10. i 11. listopada 1984. godine izdala je slijedeće propćenje za javnost:

"Dana 10. i 11. listopada 1984. godine održano je zasjedanje Komisije za ispitivanje događaja u župi Međugorje. Sjednicu je sazvao mjesni biskup i djelomično sudjelovao u radu Komisije.

U zadnjem priopćenju za tisak od 24. ožujka 1984. godine Komisija je zamolila svećenike i katoličke laike da "ne dovode organizirana hodočašća u Međugorje i da ne organiziraju javne nastupe vidioca prije nego Crkva izrekne svoj sud o autentičnosti ukazanja". Pismeno su bili također zamoljeni vidioci i pastoralno osoblje u Međugorju da "ne daju izjava javno ni za tisak o sadržaju viđenja i navodnim čudesnim ozdravljenjima".

Komisija ustanovljuje da se i dalje dovode organizirana hodočašća te da se daju i šire izjave i kazete o međugorskim događajima. Posebno Komisija upozorava da su razglašavani slučajevi navodnih ozdravljenja za koja nije priložena znanstvena dokumentacija o zdravlju bolesnika prije i poslije ozdravljenja.

Komisija se odlučila na daljne proučavanje cjelovitih doživljaja djece i interpretacije tih doživljaja od strane pastoralnog osoblja u Međugorju, premda već sada uočava neke poteškoće disciplinske i teološke naravi u međugorskim porukama.

Saslušavši izvještaje svojih članova o zadacima preuzetim na zasjedanju 24. i 25. svibnja 1984. god. Komisija se osvrnula na dva dopisa koja je fra Tomislav Vlašić uputio Papi. Na temelju tih njegovih dopisa počele su se širiti glasine u domovini i u inozemstvu kako Papa vjeruje u autentičnost ukazanja i odobrava sve što se u Međugorju događa. U dopisu od 26.04.1984. god. o. Vlašić govori slijedeće: "Ovo pišem da bi se biskupu pomoglo s jedne više instance koja bi se oslanjala na prave poznavaoce ovih fenomena te da Gospa ne bi bila okaljana blatom grijeha u našoj biskupiji"(str. 4-5). Sveta je Stolica vratila dopise o. Vlašića mjesnom biskupu u Mostar, držeći se svoje ustaljene prakse prema kojoj je za ovakve slučajeve najprije nadležan mjesni biskup. U isto vrijeme - više u inozemstvu nego u domovini - nastavlja se propaganda pomoću Laurentinove i Rupčićeve knjige.

U sklopu svoga rada članovi Komisije posjetili su Međugorje u vrijeme večernje pobožnosti i viđenja. Drugog dana rada članovi Komisije u tri odvojene grupe razgovarali su s troje vidioca koji su toga dana mogli doći u Mostar.

Ovom zasjedanju prisustvovao je i liječnik neuropsihijatar koji je tri dana ranije boravio u Međugorju, pojedinačno razgovarao sa tamošnjim svećenicima i vidiocima te posjetio i fra Tomislava Vlašića u njegovoj novoj župi.

Komisija je predložila biskupu da se nastavi brižljivo proučavanje fenomena te ne žuri u donošenju završnog suda".

11. U knjizi SIGNUM MAGNUM, Lourdes, Fatima, Medugorje - Spirito e Verita - Edizione extracommerciale - Maria Naggi, V. Canova 35, 20145 Milano u dijelu knjige sa naslovom Testimonianze recenti na str. 70 nadb. F. Franić u razgovoru sa dr Luigi Frigerio rekao je slijedeće:

"Bio sam i ja inkognito u Medugorju i bio sam iznenađen vjerom onoga puka, solidnošću propovijedanja i načinom kako vjernici pristupaju na Pričest. Mišljenje svih biskupa Jugoslavije i predsjednika BKJ kardinala Franje Kuharića, uz samu iznimku mjesnog biskupa mons. Zanića, jest da se radi o jednoj činjenici sigurno autentičnoj. I ono što mi biskupi Jugoslavije nismo uspjeli učiniti u 20 godina propovijedanja i rada na župama, najednput se dogodilo pred dvije godine po događajima iz Medugorja. Ljudi koji se nisu ispovijedali kroz 30 ili 50 godina vraćaju se na ispovijed i na sakramente. U obiteljima ima više sloge, crkve su opet punije. Plodovi su dobri. Šteta je što nema još jedne znanstvene komisije koja bi proučavala i analizirala već preko 200 ozdravljenja koja su se dogodila: od tumora, leukemije, skleroze multipleks, paralize i drugih bolesti ozdravljenih iznenađeno za vrijeme Mise, slijepi koji ponovno vide i bolesni koji hodaju... Ovi slučajevi trebalo bi da budu proučavani i ispitivani. Nastojte nešto učiniti..."

12. U Rimu je isusovac p. Massimo Pestrelli biskupu ponudio da vidi na TV-kaseti snimljena 3 (tri) čuda iz Medugorja.

a) Križevac s križem i bez križa - Kamera je snimala brdo Križevac s križem, sa zumom kamere ga dobro približila. Zatim kamera luta po brdu i zaustavi se nad drugom "glavicom": evo Križevac bez križa. Biskup protestira: nije to Križevac, to je falsifikat, traži da se vrati snimak Križevca s križem... Rekli su kasnije kad sve završi. Nisu ni kasnije vratili...

b) Zvijezda koja se pokazuje i nestaje bi bilo drugo čudo. Kamera prati u noći u brdo ili nebo, nije jasno. Ta zvijezda je jedna ulična svjetiljka (balon) na daljinu od nekoliko stotina metara, čas je vidljiva, čas nevidljiva - nešto je zakloni. Nije to nebo, nema niti jedne druge zvijezde - obični falsifikat.

c) Gioco di sole (igra sunca). Kamera uperena u sunce, nastaju razni refleksi... smiješno, bijedno. Fotomontaže!!!

Sve ovo se umnaža i širi po Italiji. Ako je Gospa na djelu u Medugorju, čemu su potrebni falsifikati i neistine?

Mnogim čitateljima našeg Službenog vjesnika nisu bile poznate činjenice o Medugorju. Obzirom na neobuzdanu propagandu smatrali smo da je potrebno Gospu uzeti u obranu. Svaka čast pobožnom puku, ali on nije kriv što za sve ovo ne zna. Ovo što je ovdje objavljeno samo je mali djelić mnoštva dokumenata, pisma, mišljenja i izjavi datih u vezi događaja u Medugorju.

Ovo je nslužbeni stav Ordinarijata, ako Gospa ostavi obelježani znak u Medugorju bit ćemo sretni da možemo na koljenima ići u Medugorje da joj zahvalimo.

NACIONALNO TAJNIŠTVO AM
Jordanovac 110
41001 Zagreb, pp. 169

Zagreb, 25. kolovoza 1984.

Prečasni gospodine!

Kao odgovornom za AM u biskupiji bit će Vam drago čuti, ukoliko još ne znate, da su mjesečne nakane za 1985. već tiskane i da se mogu dobiti kod o. Vladimira Pribanića, Poljana 27. marta 1941., br. 1 58000 Split, cijena 5 dinara po komadu uz običajan popust. Tel: 058-48-823.

Kod istog oca možete dobiti kratke **Statute AM** s likom Isusa u Getsemaniju. Format sličice, 6 stranica, cijena 10 din uz običajan popust. Može se upotrijebiti kao upisnica ili mala diploma pripadništva AM.

Za plakate mjesečnih nakana treba se obratiti Ordinarijatu, Prilaz Jurja Dobrile 3, 52360 Poreč, tel: 053-32-064. Sve obavijesti o tome daje isti Ordinarijat. Treba što prije prijaviti željeni broj plakata za župne i samostanske crkve u biskupiji kako bi ih se moglo navrijeme tiskati.

To je sve čime u ovaj čas raspolažemo za širenje i ostvarivanje AM. Dobro je preporučivati Glasnik Srca Isusova i Radosnu Vijest, u kojima se najšire tumače mjesečne nakane, opća i misijska.

XXX

Iz pastoralnog iskustva se zna da kod nas mnoge duše pojedinačno ili ako se župnik pokaže spremnim rado obavljaju prve petke, na kojima bi se trebali nadahnjivati i za AM. To je ono na što možemo najkonkretnije svrnuti pažnju i nešto učiniti.

Ta je forma štovanja Srca Isusova, kako znate, opterećena mnogim prigovorima, osobito kao velika devetnica skopčana s obećanjem sv. sakramenata na smrtnom času. Te poteškoće ne smijemo omalovaživati. O devet prvih petaka treba govoriti tako da se ne pruža prilika nekim individuima da misle da poslije devetnice mogu s lakoćom griješiti ili da se mogu preuzetno uzdati u Božje milosrđe.

Smisao je obećanja ovaj: Tko nakon obavljene devetnice nastoji evandeoski živjeti trseći se uvijek biti u milosti, što mu ne mora uvijek uspjeti, taj neće umrijeti u Božjoj nemilosti. Srce Isusovo će se pobrinuti da ga smrt zatekne ne u o- im časovima, u kojima je uza svu borbu za život milosti pobijedio grijeh, nego u onim časovima, u kojima u njemu tri- mifira milost. Tko se iza devetnice ne trsi živjeti evandeoski, tome devetnica ne vrijedi. Ovo treba jako istaći. Tko b- mao nakanu obaviti devetnicu, da poslije može "mirno" griješiti, tome je devetnica nevaljala, dapače svetogrдна. Isto ako, tko iza devetnice inače s dobrom nakanom obavljene stvori načelan stav, više ili manje jasan, po kojem se ne osje- a više obaveznim ljubiti svagdje i uvijek Boga svom snagom svoga razuma i srca a bližnjega svoga kao samoga sebe, pre- staje biti subjektom obećanja, tj. da ga smrt neće zateći u stanju nemilosti.

Ako tako predstavljamo obećanje, neće biti prigovora. Ono je dano za revne duše, da ih sačuva od tjeskobe neizvjesno- sti s obzirom na karakter časa smrti, jer najrevniji čovjek nije dok živi nikad siguran za svoj spas. Dano im je kao poma- galo da svoju ljubav prema Bogu mogu nesmetano razvijati bez religioznih strahova. Poznato je koliko neke duše izgube sila i vremena nastojeći pobijediti u sebi strah od neizvjesnosti svoga vječnog spasenja. Ne mora da taj strah u duši pre- vlada, da bismo je uputili na "veliku devetnicu". Dovoljno je da znamo da je taj strah latentno u svima nama i da svaki čas u našem životu može prevladati. "Velika devetnica" za takve djeluje prevetivno kao zaštita od tiranije neizvjesnosti za vječno spasenje. Stoga je za devetnicu prikladna ne samo revna duša nego sva i onaj koji ozbiljno želi svoj život pro- voditi kršćanski.

No, vršenje prvih petaka nema za svrhu samo omogućivanje pravljenja velike devetnice nego uz to ima i vlastitu pasto- ralnu težinu kao i svoje opravdanje.

Uspostava prvih petaka u župi je ustanova trajne mjesečne obnove onih župljana koji to hoće. Dakako, da je to bolje, što ih je više. Gledani pod tim vidom prvi petci imaju potpuno opravdanje i u najvećoj su mjeri poželjni, što njihova pra- ksa posvud i potvrđuje.

Da je mjesečne obnove onima koji u župi žele revnije služiti Bogu potrebna, o tome ne treba donositi razloge. Zajedni- ce kao i pojedinci, koji se ne obnavljaju, ubrzo postaju svagdanji, prepuštaju se svagdašnjici i onom običnom ljudskom što je ispunjeno strastima i nižim motivima. Nažalost, i ljudsko se srce kroz naše djelovanje troši i ispražnjuje, premda tako ne bi smjelo biti. Život bi nas morao izgrađivati. Međutim, taj život nije uvijek lagan za krepost ni zamaman za do- brotu, ni poticajan za ljubav. Pritisci na nas da griješimo lako izbijaju. Volja se iscrpljuje i klone. Potrebno joj je dobiti nove snage, što se ne postizava redovitom duhovnom hranom nego dodatnim sastojkom.

Ali, kada to učiniti? U koje vrijeme i kako obnovu obavljati?

Župnik jedva može to učiniti u nedjelju. U nedjelju on ima toliko obaveza. Tako još misliti na jednu posebnu duho- vnu jedinicu? Psihološki i afektivno treba toga dana biti na raspolaganju svih u župi, što mu ne dopušta da se bavi samo nekima željnim obilnije duhovne hrane. Koji drugi dan u tjednu mu je prikladniji. Prvi petak ima posebne šanse. Ciklički se vraća uvijek u istom vremenskom razmaku, a to je važno, budući da je čovjek po prirodi vezan na cikličke datu- me, kako nas uče psiholozi. I tome, dobro je da obnove budu sadržajno povezane, a ne sadržajno razbacane, sad o ovom- sad o onom, i da budu oko nečeg usredotočene. Štovanje i duhovnost Srca Isusova idealno zadovoljava tom zahtjevu. U tom je štovanju prisutna "summa" kršćanstva, kako je pisao Pijo XII, sva biblijsko-kristološki usredotočena na ljubav Isusa Krista u simbolu njegova Srca. Petak je konačno zauvijek opečaćen smrću našega Gospodina, što je duboko upisa- no u našim srcima. Petak je u vremenskom smislu početak i izvor našega spasenja.

Za obavljanje prvih petaka ne trazi se mnogo. Getsematsku uru ili susret s tajenim Kristovom ljubavi danas kada znamo za više načina molitve nego prije nije teško izvesti s pobožnim dušama. Proslava prvog petka zahtjeva temeljitiju mjesečnu ispovijed, zanosnije slavljenje Euharistije uz nešto pobudnih misli o Kristu, o njegovoj ljubavi — to je sve. Za pobudne misli može izvršno poslužiti knjiga, koja je izašla ove godine Bernard Häring, **Srce Isusovo**, spasenje svijeta

Knjiga se dobije: Glasnik Srca Isusova, 41000 Zagreb, Palmotićeva 31. Tel: 041-441-036 ili 041-272-352.
Stoga koliko možemo, uznastojmo u biskupiji oživljavati štovanje Srca Isusova u prve petke, pomalo ali ustrajno.

n. Rudolf Brajčić

NOVI STATUTI APOSTOLATA MOLITVE

UVOD

II Vatikanski sabor veoma naglašava poziv svih vjernika na apostolat. Da zadovolje toj dužnosti oni se pozivaju ne samo na vanjsku djelatnost, nego se upozoravaju da u samima sebi gaje životno jedinstvo s Kristom i da ga hrane osobito bogoslužjem i razmatranjem Božje riječi te da u njemu rastu vršeci volju Božju. U tu svrhu sabor također veoma preporučuje društva koja gaje intimnije jedinstvo između praktičnog života udova i njihove vjere te potiče laike da pokušaju poprimiti naročitu crtu duhovnog života svojega društva. — Stoga se činilo prikladnim, kako su prijašnji Statuti više puta bili prerađivani prema zahtjevima vremena, sastaviti nove Statute, koji će poprimiti nauku i duh II Vatikanskog sabora i koji će Apostolat Molitve prilagoditi današnjim težnjama.

I Što je Apostolat Molitve

Svi vjernici po krštenju sudjeluju na Kristovu svećeničkom, kraljevskom i proročkom poslanju te su izabrani od Gospodina za apostolsko djelovanje vlastito njihovu zvanju. Unutar tog općenitog poziva na apostolat, Apostolat Molitve sačinjava zajednicu vjernika, koji po svakidanjem prikazivanju samih sebe pridružuju se Euharistijskoj Žrtvi, u kojoj se neprestano izvršuje djelo našeg spasenja, i na taj način po životnom sjedinjenju s Kristom, od kojega ovisi plodnost apostolata, surađuju na spasenju svijeta.

Kako je naime Krist učeći i čineći djela milosrđa širio svoje Kraljevstvo, ali ujedno također već od početka prikazivao život Ocu za ljude, moleći za njih i izvršujući prikazivanje samoga sebe po vazmenoj tajni otkupio svijet, tako svaki vanjski apostolat mora biti povezan s molitvom i žrtvom, da u jakosti žrtve križi pridonese izgradnji Kristova Tijela.

To pak sjedinjenje s Kristom, Vrhovnim Svećenikom, nužno traži nutarnje jedinstvo s Njime po osobnoj ljubavi. Zato Apostolat Molitve naročitu važnost pridaje štovanju Srca Isusova, kojim će vjernici dublje ponirući u tajnu Kristove ljubavi i stoga intimnije sudjelujući u tajni Gospodinova vazmenog otajstva odgovoriti ljubavi, kojom je naš Spasitelj sama sebe žrtvovavši za život svijeta dao život Crkvi iz probodena Srca (Iv. 19,34).

II Program Apostolata Molitve za duhovni život

Za izvršavanje tog apostolskog poziva Apostolat Molitve pruža vjernicima program apostolske duhovnosti, kojemu je središte Euharistijska Žrtva. Taj se program sastoji od ovih elemenata:

1. Žrtva mise sa svakidanjem prikazanjem

Kako je Euharistijska Žrtva izvor i vrhunac evangelizacije, iz koje proističe sva snaga djelatnosti Crkve, potrebno je da se duhovnost vjernika određuje od euharistijske tajne, prožme i oblikuje njihov život te da ih dovodi do svjesnog i životnog sudjelovanja u tom otajstvu.

Stoga Apostolat Molitve naglašava svakidanje prikazanje, kojim svatko sebe, tj. sve molitve, djela, muke, trpljenja i radosti prikazuje Bogu po Kristu za potrebe Crkve, dapače za spasenje cijelog svijeta. Ono je sadržano ovim riječima II vatikanskog sabora:

"Onima naime koje tijesno spaja sa svojim životom i svojom misijom daje također dio svoje svećeničke službe da vrše duhovno bogoslužje, da se slavi Bog i da se ljudi spasavaju. Zato su laici, budući da su posvećeni Kristu i pomazani od Duha Svetoga, divno pozvani i poučeni, da se u njima proizvedu sve obilniji plodovi Duha. Jer sva njihova djela, molitve i apostolski pothvati, bračni i obiteljski život, svagdanji rad, odmor duha i tijela, ako se vrše u Duhu, dapače i tegobe života, ako se strpljivo podnose, postaju duhovne žrtve ugodne Bogu po Isusu Kristu (usp. 1 Petr 2,5), koje se u sluzenju Euharistije pobožno prinose Ocu s prinosom Gospodinova Tijela. Tako i laici, sveto radeći posvuda kao klanjaoci, posvećuju Bogu sam svijet" (Lumen gentium, 34).

To pak duhovno prikazanje, koje spada na vršenje zajedničkog svećeništva vjernika, ujedno je i vršenje njihove proročke zadaće, budući da traži svjedočanstvo života, ljubavi, rada i apostolske djelatnosti, čime biva, da živeći po učenom prikazanju, pred ljudima očituju Krista koji živi u vjernicima i pružaju svjedočanstvo istini. To svjedočanstvo čitava života koje proističe iz vjere, ufanja i ljubavi, početak je i uvijek svakog apostolata niti se icim može nadomjestiti.

A jer je Gospodin ustanovio Euharistijsku Žrtvu na način gozbe, članovi (AM) slijedeći upute II Vatikanskog sabora ne samo da će često sudjelovati u euharistijskom slavlju, već ako je moguće svaki dan, a u njemu će primati Gospodnje Tijelo, sakrament milosti, znak jedinstva i vezu ljubavi.

2. Štovanje ili duhovnost Presv. Srca Isusova

Krist je iz ljubavi ne samo za nas dao svoj život (1 Iv 3, 16), već nas je uzeo i u tajne svoga života i učinio nas izabranim rodом i kraljevskim svećentvom (1 Petr 2, 9); zato treba da Mu odgovorimo svojom ljubavlju. A jer nas Crkva uči da je Kristova ljubav označena osobito u njegovu Srcu, i poziva nas da štuujemo ljubav, simboliziranu Kristovim Srcem, kao izvor spasenja i milosrđa — Apostolat Molitve veoma nastoji, da njegovi članovi usvoje praksu i duhovnost štovanja Srca Isusova. Odgovarajući Gospodinovoj ljubavi posvećuju Mu same sebe i pružaju Mu naknadu za svoje i grijehe svijeta te vrše i promiču oblike tog štovanja koji su odobreni od Crkve. Neka nasljeduju primjer Kristove ljubavi prema braći i Onoga, koji nas je ljubio ljudskim Srcem, uzljube ljubavlju koja je po Duhu razlivena u našim srcima.

3. Pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji

Članovi Apostolata Molitve neka sinovskom ljubavlju štuju Blaženu Djevicu Mariju, Majku Crkve, koja je tako intimno družena s djelom otkupljenja. Neka nasljeduju primjer One, koja je potpunim srcem samu sebe kao Gospodnja službenica posve posvetila osobi i djelu svoga Sina, i zato neka čine svoje prikazanje po Njoj, koja je kod svoga Sina naša Posrednica. Neka svaki dan mole krunicu ili barem desetku te žarko preporučuju njezinu majčinskom Srcu brige Crkve. Općenito neka velikodušno gaje štovanje B.D. Marije, osobito liturgijsko, imajući na pameti da se neposredno sjedinjenje vjernika s Kristom nipošto ne pomućuje utjecajem Njegove Majke.

4. Valja osjećati s Crkvom

Da bi Crkva pak mogla ispunjavati svoju zadaću sjedinjujući sve ljude s Kristom i među sobom, te pridonijeti izgradnji njegova Tijela Euharistijskom Žrtvom potrebno je da svi članovi (AM) gaje u sebi i u drugima volju osjećati s Crkvom i sudjelovati u njezinim brigama. U tu svrhu članovi (AM) čine svakidanje prikazanje na one nakane, koje Vrhovni Svećenik za pojedine mjesece predlaže preko Apostolata Molitve i u hitnim slučajevima preporučuje molitvama vjernika.

Rado također uključuju u svoje prikazanje i one brige, za koje biskupi traže molitve za svoje pokrajine.

5. Neprestana briga oko molitve

Članovi Apostolata Molitve svjesni su da se ljudski rod danas nalazi u novom razdoblju svoje povijesti i da je podvrgnut dubokim i brzim promjenama te velikoj neuravnoteženosti. Stoga se veoma nameće dužnost neprestane i žarke molitve, da bi se svijet oslobođen od propetoga i uskrsloga Krista, slomivši moć Zloga, preoblikovao prema Božjoj namisli i došao do svog svršetka.

I stoga pokoravajući se Gospodinovoj zapovijedi da valja uvijek moliti i ne prestati (Lk 18, 1), članovi (AM) imaju na srcu sve što se odnosi na gajenje molitvene prakse. Slijedeći primjer Crkve, koja ne prestaje sa stola kako Božje riječi tako Kristova tijela primati kruh života, cijene marno čitanje i razmatranje Svetog pisma. Gaje prokušanu mislenu molitvu i različite oblike molitve, koje sami slobodno odabiru. Sabranja i duhovne vježbe, koje su izvrsna škola molitve i sjedinjenje s Bogom u radu, obavljaju sami, a brinu se da ih i drugi gaje.

III Djelatnost Apostolata Molitve u današnjem dušobrižništvu

Apostolat Molitve pruža pastirima duša i vjernicima usluge, kojima oblikuje za apostolat ne samo sebe i vrše ga, nego i sve druge vjernike mogu pomagati, da se pripreme za kršćanski život i za apostolat.

1. Odgoj promicatelja

Za promicanje Apostolata Molitve i apostolskoga duha, među članovima neka je što veći broj onih, koji se nazivaju promicatelji, i koji neka se na osobit način odgoje u duhovnom životu. Stoga Apostolat Molitve gaji tečajeve za duhovni, apostolski, liturgijski, biblijski, ekumenski odgoj prema dekretu II Vatikanskog sabora "De apostolatu laicorum" (O laičkom apostolatu) glava 6. Odgojeni po intimnoj duhovnosti Srca Isusova neka dublje uđu u Kristov misterij i neka se nauče sjedinjivati molitvu i rad, tako da vrše apostolat ne samo po svjedočanstvu života, nego da budu sposobni i nevjernike riječima dovesti Kristu a vjernike poticati na revniji život.

2. Oblici vršenja apostolata

Stoga neka svi članovi (AM), a osobito primicatelji, među onima s kojima dolaze u dodir promiču sve ono što se odnosi na duh i program Apostolata Molitve, i na svaki način — također današnjim sredstvima društvene komunikacije — nastoje, da među vjernicima iz dana u dan raste praksa molitve i kršćanskoga života. — Svećenici i apostoli laici neka uvide da u tom programu duhovnog života imaju na raspolaganju sredstvo, kojim na jednostavan i uspješan način mogu pomoći sebi i drugima u kršćanskom i apostolskom životu.

IV Struktura Apostolata Molitve

1. Apostolat Molitve ima vlastitu strukturu, koja se ipak može prilagoditi različitim okolnostima.

2. Vrhovni je upravitelj Apostolata Molitve general Družbe Isusove, koji tu svoju službu može povjeriti i drugome, ko ga će sam odabrati. Njega će pak u vršenju službe u različitim krajevima pomagati narodni ili pokrajinski tajnici, već prema tome da li vrše službu u čitavom narodu ili u jednoj pokrajini ili u nekim djelima Apostolata Molitve. Njih određuje vrhovni upravitelj, poštujući ono, što u pojedinim narodima crkvena vlast zakonito određuje s obzirom na takova imenovanja.

3. U svakoj biskupiji neka se odredi jedan ili ako se zbog naročitih okolnosti čini uputnim više biskupijskih upravitelja, koji neka budu svećenici te koje će imenovati mjesni Ordinarij saopćivši to narodnom tajniku. Biskupski upravitelj osniva mjesna središta te imenuje mjesne upravitelje, koji mogu biti župnici ili drugi svećenici ili također redovnici ili laici obojega spola.

4. Prema vremenskim ili mjesnim okolnostima neka bilo biskupijski, bilo mjesni upravitelj, bilo narodni ili pokrajinski tajnik osnuje vijeće laika prema kanonskim propisima koji su na snazi.

5. Da netko bude član Apostolata Molitve traži se bilo upis bilo neki drugi vanjski znak, kojim netko očituje želju pristupanja mjesnom upravitelju ili njegovu delegatu. Taj način neka odabere narodni tajnik saslušavši one, koji su zainteresirani. Što se pak tiče promicatelja neka se pobrinu upravitelji da se među njima očuva barem onaj oblik organizacije, koji se traži za vršenje redovitog apostolata.

6. Da bi se očuvalo s većom uspješnošću jedinstvo rada spada na narodnog tajnika izdavanje časopisa, listova i spisa koji promiču Apostolat Molitve. A časopisi, bilo kojeg imena, neka uvijek odgovaraju svrsi Apostolata Molitve i neka barem na nutarnjoj stranici naznače da su časopisi Apostolata Molitve.

V Sekcije

Da bi se Apostolat Molitve prilagodio prilikama Crkve i osoba postoje u njemu različite sekcije, na primjer za mlade, za muževe, za bolesnike, za sjedinjenje kršćana itd... koje se nazivaju vlastitim imenima i upravljaju vlastitim normama. Nove sekcije koje ne prelaze granice vlastitog naroda može osnovati narodni tajnik uz pristanak mjesnog Ordinarija; druge sekcije, koje bi prelazile te granice moraju biti odobrene od generalnog tajnika.

IV Potvrda Statuta

Budući da su Statuti potvrđeni od Svete Stolice ne mogu se mijenjati osim od iste vlasti. Prilagođenja pak, koja u danim okolnostima mogu izgledati korisna bit će dopušteno učiniti uz odobrenje vrhovnog upravitelja.

OTVOREN - SVEĆENIČKI DOM MOSTARSKO-DUVANJSKE I TREBINJSKO-MRKANSKE BISKUPIJE - U POTOCIMA k/MOSTARA

Dana 16. kolovoza 1982. godine započeta je gradnja Svećeničkog doma u Potocima. Arhitektonski projekt kuće izradio je dipl. ing. arh. gospodin Vlado Lasić iz Mostar. Radove na kući izvodili su majstori Blago Zovko iz Pologa k/Mostara i Jozo Karačić iz Mostara. Radove je nadzirao tehničar gosp. Pero Orlović iz Mostara, a ispred Biskupskog ordinarijata radove je vodio don Ivan Zovko, a pred završetak radova, kad je don I. Zovko preuzeo župu Rotimlja, brigu oko gradnje na Domu preuzeo je don Zdravko Petković, koji je sada i upravitelj Svećeničkog doma u Potocima.

Temeljni kamen je blagoslovljen 30. kolovoza 1982. godine. Sada je kuća u potpunosti dovršena i već je primila prve stanare. Blagoslov kuće i otvaranje obavio je mons. Pavao Zanić dana 1. listopada o.g. na blagdan sv. Male Terezije. U Dom su već uselili penzionirani svećenici: don Ilija Rezo, don Mate Nuić, don Srećko Bošnjak i don Josip Serdarušić. U Svećeničkom domu rade Školske sestre Franjevke provincije sv. Obitelji sa sjedištem u Potocima k/Mostara. Tri sestre vode brigu o kući i o svemu što u kući treba raditi za svećenike.

Svećenički dom može primiti 14 (četrnaest) svećenika na stanovanje. Svećenički stanovi u Domu su napravljeni u obliku apartmana u kojemu ima sve potrebno za život jednog svećenika. Sestre u kući imaju svoj odvojeni, kao i svećenicima jednako izgrađeni dio kuće. U kući će biti kućna kapelica (koja još nije izgrađena), svećenici imaju uz svoje privatne prostorije i potrebne zajedničke prostorije. Tu je velika soba za dnevni boravak, blagovalište, kućna bolnica. Svećenički dom je sagrađen u blizini župne crkve i kuće u Potocima, a kuća pripada svim svećenicima Mostarsko-duvanjske i Trebinjsko-mrkanske biskupije.

Prije otvaranja Svećeničkog doma izrađen je i Statut Svećeničkog doma koji je od Ordinarija Mostarskoga odobren na tri godine dana 20. rujna o.g.

Biskupski ordinarijat zahvaljuje svim dobročiniteljima u zemlji i u inozemstvu koji su pomogli da se sagradi ova značajna kuća za naše biskupije u Hercegovini, na prvom mjestu našem nadbiskup dr Peru Čule, Biskupu koji je imao veliku brigu oko privođenja radova kraju na ovoj kući, našim svećenicima koji su svojim udovičnim priložima pomogli ovo veliko djelo i s velikim nestrpljenjem čekali dan otvaranja ove kuće. Na otvaranju su bili prisutni uz Ordinarija koji je predvodio liturgijsko slavlje u župnoj crkvi Srca Isusova u Potocima, nadb. u miru dr Petar Čule, provincijal herc. franjevac fra Jozo Pejić sa tajnikom provincije fra Bogomirom Zlopaša i još 32 dijecezanska svećenika od kojih su dvanaestorica bila u koncelebraciji.

Iza Mise prešli smo svi u Dom gdje je Biskup obavio otvaranje i blagoslov kuće. Iza blagoslova bila je svečana mala prijepodnevna zakuska koju su pripremile časne sestre, od kojih su na otvaranju Doma u ime sestara bile s. Berhmana i s. Natalija.

Na otvaranju je bilo i zdravica: počeo je domaćin kuće mons. Pavao Žanić, nastavio oduševljeno kao i Ordinarija i naš nadb. dr Petar Čule, slavljeničku čestitku je izrekao i Provincijal, koji je za naš Dom tom prigodom u ime Provincije predao i svoj novčani doprinos. Biskupija se zahvaljuje na ovoj lijepoj gesti o. Provincijala i želi da ovaj znak pažnje i ljubavi posluži što boljem i bratskijem zbližavanju i razumijevanju svećenika i jednoga i drugoga klera. Iza o. Provincijala čestitku je izrekao i don Mate Nuić, koji je dan prije otvaranja Doma predao župu Potoke svome nasljedniku i nastanio se u Domu. Svoju radost nakon mnogih muka i problema za vrijeme gradnje izrekao je i prvi voditelj radova don Ivan Zovko, a na koncu se svim prisutnim zahvalio i don Zdravko Petković.

Još jedno veliko djelo u našoj Biskupiji privedeno je kraju. Biskupija neće s ovim stati. Uz zagovor sv. Mihovila ark., sv. Josipa i naše nebeske Majke - Majke Crkve uz sve poteškoće i nedaće ići ćemo uz pomoć Božju naprijed u nadi da ćemo sve poteškoće izvana i iznutra ipak nadvladati na slavu Boga Boga, Crkve i našega naroda u Hercegovini.

8. srpnja 1984. godine - BLAGOSLOV ZUPSKE CRKVE U GABELI POLJU

"...Ove godine u nedjelju 8. srpnja vrijedni župljani sa svojim svećenicima don Damjanom i don Antom organiziraše slavlje nevidenih razmjera... Te nedjelje okupi se s vjernim župljanima i mnoštvo puka iz čapljinske i metkovačke prodoline, mnoštvo svećenika i časnih sestara. Slavlje dana i blagoslov crkve obavio je biskup Ordinarij..."

28. srpnja 1984. godine - SUSRET MLADIH NA ŠIROKOM BRIJEGU

"Ove godine, 28. srpnja, upriličen je tradicionalni susret mladih na Širokom Brijegu. To je ujedno bio i njihov Euharistijski kongres. Slavlje koje je počelo u 11.00 sati predvodio je biskup mons. Pavao Žanić, okružen tridesetoricom svećenika. ... Biskup je ovom mnoštvu od nekoliko tusuća mladih govorio o smislu ljudske povijesti u Kristu, zatim im tumačio tajnu Njegove prisutnosti u kruhu i vinu te nanizao nekoliko privlačnih velikana koji su nasljedovali Krista i svjedočili ga svojim životom u svijetu... Poslije podne upriličen je kulturno-umjetnički program. Širokobriješko svetište pružilo je i duhovne i kulturne ugodnosti koje su mnogi mladi ponijeli sa sobom i što će dugo u svome životu pamtiti..."

12. kolovoza 1984. godine - 50-GODIŠNJICA ŽUPE RAŠELJKE

Toga dana bilo je trostruko slavlje u župi Rašeljke: 50-godišnjica župe, župski euharistijski kongres i Zlatna misa don Cvitana Radišića. Slavlje je predvodio biskup Pavao Žanić, a u koncelebraciji su sudjelovala tridesetorica svećenika među kojima su bili i svećenici rođeni u toj župi. Na toj proslavi u gostima je bio i Katedralni zbor iz Mostara. Iza svečane mise bio je ručak za goste i uzvanike kako domaće tako i za one iz daleka.

15. kolovoza 1984. godine - VELIKA GOSPA NA ŠIROKOM BRIJEGU

"I ove se godine na blagdan Velike Gospe okupilo preko deset tisuća hodočasnika predvođenih svojim svećenicima iz raznih župa Crkve u Hercegovini na Širokom Brijegu... Slavlje je predvodio biskup Pavao Zanić. To je bio ujedno i dekanatski euharistijski kongres Širokobriješkog dekanata... Na uočnicu i blagdan Gospin svećenici su neprestano ispovijedali hodočasnike..." Marija Majka Kristova - Majka Crkve ima samo jednu poruku za sve nas - činimo što nam kaže njen Sin Isus i Njegova Crkva! Svetih Pričesti toga dana podijeljeno je 30.000!!!

19-26. kolovoza 1984. godine - VELIKE MISIJE U ŽUPI VINICA

Voditelji su bili isusovci o. Zvonko Majić i o. Božidar Ipša. Misijske su održane u sklopu Euharistijskog kongresa i završne proslave 13. st. kršćanstva kod Hrvata, te kao priprava župe za njezin veliki jubilej 100-tu obljetnicu uspostave župe.

2. rujna 1984. godine - BLAGOSLOV TEMELJNOG KAMENA NOVE ŽUPNE CRKVE U NEUMU

"Pripreme za početak radova na izgradnji nove župne crkve u Neumu su u toku. Na dodjeljenom gradilištu obavljani su pripremni radovi, teren je očišćen, premjeren, označen... tu su i počeci kopa za temelje. Blagoslov temeljnog kamena i spomen krizmu na taj dan obavio je biskup Pavao Zanić. ... Nova neum-ska župna crkva nosit će puku mio i blizak naziv "Gospa od zdravlja". Da, Marija će liječiti rane prošlosti, mučeničke i krute, Marija će biti garancija zdravlja naše budućnosti..."

30. rujna 1984. godine - BLAGOSLOV OBNOVLJENE CRKVE U LJUBINJU

"... Brigom Biskupskog ordinarijata-Župe Stolac te darovima dobročinitelja sa strane crkva u Ljubinju je temeljito obnovljena... Sve radove je obavio majstor Ilija Raguž iz Bitunje. ... Na dan blagoslova oko obnovljene crkve okupilo se mnoštvo vjernika iz svih župa Trebinjske biskupije te grada Mostara... Na proslavi su bili zastupljeni i inovjerni mještani. Blagoslov crkve obavio je biskup Pavao Zanić uz sudjelovanje petnaestak svećenika. Na proslavi su bili zapaženi i pozdravljeni predsjednik i još jedan član Komisije za odnose sa vjerskim zajednicama SO Ljubinje te Imam iz Stoca. Poslije Mise bio je za goste priređen ručak, a mladi su pripremili ugodno pučko veselje... sve je to pobudilo veselje i radost u svim srcima..."

9-12. listopada 1984. godine - JESENJI SABOR B.K.J.

Na jesenjem Saboru B.K.J. sudjelovao je i naš Ordinarij, a priopćenje sa Sabora donosimo u ovom broju našeg Vjesnika.

14. listopada 1984. godine - U GRACU SV. ANA "POZLAČENA"

"... Hercegovačka franjevačka provincija se velikodušno uključila u obnovu vrijednih časnih spomenika naše svete prošlosti. Prihvatila je financiranje obnove ove crkve - najstarije crkve iz turskog vremena u našim stranama - i u tome priložila zbilja "kraljevski" tj. najveći i najobilniji dar, što je ovje-

kovječila ploča s natpisom u crkvi. Građani sa župnikom don Blažom su vodili gradnju predvođeni majstorima Lukom, Perom i Cvjetkom, žrtvujući velikodušno mnoge dnevnice pa i same novce. Obnova crkve obavljena je pod nadzorom i po planu Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode u Mostaru. ... U nedjelju 14. listopada o.g. svečano je blagoslovljena nova crkva. Zbilja svečano. Gospodin dao svečan okvir: neuobičajeno (za ovo doba) lijep, sunčan dan. Posvetu je obavio biskup mons. Pavao Žanić. Dodoše i časnici gosti: fra Jozo Pejić, provincijal herc. franj. provincije, fra Bogomir Zlopaša, tajnik provincije, fra Kornelije Kordić, župnik i gvardijan u Mostaru, zatim svi svećenici ovog dekanata, bivši župnici don Đuro Kulaš i don Ivan Barišić..."

21. listopada 1984. god. - TANJURIĆ RIŽE U MOSTARU

Bila je to akcija u Katedralnoj župi u Mostaru. Svaki vjernik koji je iza Svete Mise u katedrali navratio u vjeronaučnu dvoranu dobio je "Tanjurić riže" a za uzvrat je dao svoj prilog za misije. Smisao akcije "Tanjurić riže" bio je da vjernici dožive samo jedan dan biti samalo riže - gladan, a toliki nemaju ni tanjurića riže i umiru od gladi. Sudjelovanje u ovoj plemenitoj akciji bilo je radosno i darežljivo.

25. studenog 1984. godine - BRACI JE MJESTO ZAJEDNO

Na nedjelju Krista Kralja bilo je u Katedrali svečano i lijepo - što će se dugo pamtit. Zadnju nedjelju crkvene godine uzveličalo je lijepo pjevanje crkvenog zbora sa Širokog Brijega pod večernjom Svetom Misom koju su slavili svećenici rođeni na teritoriju katedralne župe: fra Nedjeljko Martinović, don Ante Komadina i fra Ante Marić koji je predvodio liturgijsko slavlje i imao prigodnu propovijed. Uz njih su još koncelebrirali fra Zdenko Galić, fra Kornelije Kordić i don Luka Pavlović. Na misi je bio prisutan i biskup Pavao Žanić. Iza Svete Mise upriličena je zajednička večera za sva tri zbora: širokobriješki koji su na poziv Ordinarijev gostovali u Katedrali, zbor crkve sv. Petra i Pavla i katedralni zbor. Ta večer je bila ujedno i proslava sv. Cecilije za ove zborove koji je imaju kao svoju zaštitnicu. Bila je to bratska večer puna bratske radosti i veselja - braći je mjesto zajedno sa svojim ocem.

2. prosinca 1984. godine - NAŠI NOVI ĐAKONI

Na prvu nedjelju došašća opet je u Katedrali bilo radosno: dvojica naših bogoslova primili su prvi stupanj sakramenta sv. reda - đakonat: bogolov mostarsko-duvanjske biskupije Dragan FILIPOVIĆ, rođen u Krehin Gracu, župa Gradina i bogoslov trebinjsko-mrkanske biskupije Zdravko IVANKOVIĆ rođen u župi Stjepan Kršt. Redenje je bilo pod Misom u 10.00 sati na kojoj je uz rodbinu redenika bili i naši bogoslovi iz Sarajeva, okupilo se dosta vjernika iz Mostara, a u koncelebraciji uz Biskupa koji je podjelio đakonsko redenje bili su prisutni i župnici naših redenika, don Pavao Filipović, Draganov stric, te župnik župe sv. Petra i Pavla fra Kornelije. Iza Svete Mise bio je svečani objed za goste redenika i prisutne svećenike. Pozdravne zdravice su izrekli Biskup Ordinarij, tajnik provincije fra Bogomir te katedralni župnik don Luka, a u ime redenika se za sve zahvalio Dragan Filipović.

BOGU HVALA NA SVEMU ŠTO NAM UDIJELI U OVOJ GODINI!

J U B I L A R C I :

Fra Gaudencije IVANČIĆ: proslavio je sa svojom samostanskom subraćom u samostanu na Humcu svoju d i j a m a n t n u misu 14. rujna o.g. Fra Gaudencije se rodio 16.II.1900. god. od oca Nikole i majke Kate rod. Drmić u župi Grabovica. Pučku školu je završio u rodnom mjestu god. 1912., a poslije rata odlazi u gimnaziju na Široki Brijeg. U franjevački red stupio je 23.X.1917. god. i proveo je godinu dana u novicijatu. Teološki studij započeo je u Zagrebu i nastavio u Breslau (Njemačka). Mladu Misu slavi 14.IX.1924. u njemačkom mjestu Leobschutz. Četiri godine kasnije vraća se u domovinu i postaje samostanski vikar i kapelan u Mostaru gdje ostaje samo godinu dana. Godine 1929. odlazi u Beograd gdje je bio srednjoškolski kateheta, a zatim je bio poslan u Beč da se sprema za doktorat iz teologije. Iz Beča se vraća 1931. god. opet u Mostar i tu ima vjeronauk u pučkim školama, a u međuvremenu je doradivao doktorsku tezu koju je obranio u Zagrebu 1935. god. na Teol fakultetu. Iza rata svoje svećeničke poslove obavljao je u Mostaru, Čapljini, Bijelom Polju kod čč.ss., a sada se nalazi u samostanu na Humcu gdje moli za Crkvu i živo prati sve događaje u njoj.

Fra Pio NUIĆ: u Mostaru je 11. studenog o.g. gotovo nezapaženo proslavio svoju z l a t n u misu dipl. ing. arhitekture fra Pio Nuić. Po svojoj naravi nenametljiv, čovjek reda i rada, uvijek je djelovao više "iz pozadine". Svećenik-redovnik koji je više ispovijedao nego propovijedao, više molio nego slavio, više slušao nego zapovijedao... Fra Pio je projektirao mnoge crkve, mnoge isto renovirao po Hercegovini i izvan nje. Možda mu je najveći teret bio da je morao tako projektirati da se sa malo novca može izvesti.

Fra Drago STOJIC: proslavio je 11. studenog svoju z l a t n u misu u svojoj sobi i to sjedeći uz nazočnost svoje rodbine i braće iz samostana na Humcu. U zadnje dvije godine nije prekoračio praga svoje sobe. On je živi primjer strpljivosti u bolesti. Život mu je bio uvijek pun križeva, kako sada u starosti tako isto i u mladosti, kao i ostalim svećenicima njegove generacije. Namučio se i vjeran ostao, pa i danas ustrajno moli i trpi.

Svim jubilarcima naše iskrene čestitke i iskrena hvala za sve učinjeno dobro koje su učinili za Crkvu u našoj biskupiji. Uz našu zahvalnost upućujemo i molitve Bogu da ih On nagradi vječnom nagradom u Njegovu Kraljevstvu!

IN MEMORIAM: + Nikola KORDIĆ, ocu fra Kornelija Kordića i čč.ss. franjevki s. Josipe i s. Kornelije. koji je umro u Vionici, župa Međugorje 16. studenog o.g., a rodio se 1898. god. Nakon povratka iz Amerike zasnovaio je obitelj i sa suprugom Lucom rodio i odgojio devetero djece. Sprovodne obrede i Misu zadušnicu predvodio je fra Petar Krasić uz sudjelovanje brojnih svećenika i pokojnikova brata fra Ratimira. Neka je pok. Nikoli mir u Gospodinu!

BISKUPSKI ORDINARIJAT MOSTAR

Br.: 1390/84.

Mostar, 12. prosinca 1984.

Predmet: "Crkva na kamenu" i katolička štampa

"Crkva na kamenu" je list što ga izdaje Biskupski ordinarijat u Mostaru i namjenjen je prvenstveno vjernicima u našim biskupijama. Trebao bi biti ponuđen u svim župama naše biskupije. Poznato mi je da ga čitaju rado i vjernici na župama povjerenim OO. Franjevcima. Isto tako mi je poznato da se "Sveta baština" i "Svjetlo riječi" dosta nudi vjernicima na župama dijecezanskog klera.

Apostolat katoličke štampe ima duboko značenje; hvala Bogu da možemo našim vjernicima ponuditi zdravo štivo. Koliko će se u župi čitati, isključivo ovisi o župniku. Jedan župnik dođe na neku župu i podvostruči katoličku štampu. Premjesti ga se na drugu i opet isto tako bude.

Za vjeronaučne obveznike "Mali Koncil" bi trebao biti obavezan kao i katekizam.

Nova Godina je zgodan početak nove pretplate i nove veće narudžbe. Neka vjernici odaberu što više vole, samo neka se čita katolička štampa što više.

Prodaja novog broja ovisi o župnikovoj preporuci i reklamii, svaki broj treba sa nekoliko rečenica komentirati, naslove pročitati i uvijek nešto preporučiti.

Neka naš biskupijski pastoralno-informativni list "Crkva na kamenu" bude župnikovo pismo svakog mjeseca u svaku našu obitelj!

Mons. Pavao Žanić, biskup

OBAVIJEST: U Zagrebu će se od 22. do 25. siječnja 1985. god. prilikom 1100-obljetnice smrti sv. Metoda održati 25. Teološko-pastoralni tjedan u prostorijama Nadbiskupskog dječjačkog sjemeništa, Voćarska 106 Zagreb-Šalata., na temu "KRŠĆANSTVO I KULTURA - kao zadatak suvremen Crkve".

Preporučujemo svećenicima sudjelovanje na ovom Tečaju!

BILTEN PETRA BARBARICA izdaje u Splitu o. Vladimir Pribanić, Poljana 27. ožujka 1941. br. 1 58000

Split. Cijena pojedinom broju je 30,00 ND. Župnicima preporučujemo Bilten.... preko kojega mogu bolje upoznati naš puk s našim zemljakom velikanom - uzorom za naše seminarce i našoj mladeži.

PREPORUČUJEMO SVIM ŽUPNIM UREDIMA orguljsku pratnju za pjesmaricu "Pjevajte Gospodinu pjesmu novu" koju je pripremio Vijeće za liturgiju BKJ i Institut za crkvenu glazbu. Nadamo se da je svaki župni ured dobio obavjest o pretplati koju preporučujemo. Oni koji nabave ponudeno mogu na teret crkvene kase izvršiti uplatu.

""""""""""

" SVAKI DIJECEZANSKI SVEĆENIK DUŽAN JE PRIGODOM
" PREDSTOJEĆE SLUŽBENE POSJETE BISKUPSKOM ORDI-
" NARIJATU DOSTAVITI I KOPIJU SVOGA RUKOM NAPI-
" SANOG TESTAMENTA KOJI ĆE SE ČUVATI U TAJNISTVU
" ORDINARIJATA!
"

+ Pavao, biskup

